

Bestemmingsplan Achlum

Vastgesteld 11 juni 2009

Bestemmingsplan Achlum

Code 07-17-13 / 11-06-09

**GEMEENTE FRANEKERADEEL 07-17-13 / 11-06-09
BESTEMMINGSPLAN ACHLUM**

TOELICHTING

<u>INHOUDSOPGAVE</u>	<u>blz</u>
1. INLEIDING	1
1. 1. Aanleiding	1
1. 2. Ligging plangebied	1
1. 3. Leeswijzer	2
2. RUIMTELIJKE EN FUNCTIONELE STRUCTUUR	3
2. 1. Ontstaansgeschiedenis	3
2. 2. Ruimtelijke structuur	4
2. 3. Functionele structuur	5
3. BELEIDSKADER	8
3. 1. Provinciaal beleid	8
3. 2. Gemeentelijk beleid	9
3. 3. Dorpsvisie Achlum	13
4. MILIEU- EN OMGEVINGSASPECTEN	14
4. 1. Milieuzonering	14
4. 2. Wegverkeerslawaaï	15
4. 3. Water	16
4. 4. Bodem	18
4. 5. Archeologie	20
4. 6. Ecologie	22
4. 7. Externe veiligheid	23
4. 8. Luchtkwaliteit	24
4. 9. Kabels en leidingen	25
5. PLANUITGANGSPUNTEN	26
5. 1. Algemene uitgangspunten	26
5. 2. Wonen	26
5. 3. Cultuurhistorisch waardevolle elementen	27
5. 4. Bedrijvigheid	28
5. 5. Sportief-recreatieve voorzieningen	29
5. 6. Maatschappelijke voorzieningen	29
5. 7. Openbare ruimte	29
5. 8. Obstakels en randvoorwaarden	30
6. PLANBESCHRIJVING	32
6. 1. Het juridisch systeem	32
6. 2. Toelichting op de bestemmingen	34
6. 3. Toelichting op dubbelbestemmingen	39

7. UITVOERBAARHEID	41
7. 1. Maatschappelijke uitvoerbaarheid	41
7. 2. Economische uitvoerbaarheid	41
8. INSPRAAK EN OVERLEG	42
8. 1. Overleg	42
8. 2. Inspraak	47
9. RAADSVASTSTELLING	49

Bijlage 1 **Aanwijzingsbesluit en toelichting beschermd dorpsge-
zicht**

Bijlage 2 **Inspraak- en overlegreacties**

Bijlage 3 **Raadsstukken vaststelling**

1. INLEIDING

1. 1. Aanleiding

Voor het dorp Achlum zijn twee verschillende bestemmingsplannen vigerend, namelijk de bestemmingsplannen "*Achlum*" (vastgesteld door de gemeenteraad op 6 april 2000 en goedgekeurd door Gedeputeerde Staten bij besluit van 13 juli 2000) en het bestemmingsplan "*Buitengebied 2001*" (vastgesteld door de gemeenteraad op 5 september 2001 en goedgekeurd door Gedeputeerde Staten bij besluit van 18 februari 2003). Het bestemmingsplan "*Buitengebied 2001*" is van toepassing op de gronden van het bedrijventerreintje "De Jister", aan de westzijde van het dorp. Voor dit bedrijventerreintje is een vrijstellingsprocedure gevoerd. Achlum is aangewezen als beschermd dorpsgezicht in de zin van de *Monumentenwet*.

Deze bestemmingsplannen zijn op verschillende punten verouderd, waardoor het bestaande juridisch-planologische regime niet langer het gewenste of actuele kader biedt.

Eén en ander vormt de aanleiding om voor het betreffende gebied een actuele en eenduidige regeling te ontwikkelen. Het onderhavige bestemmingsplan heeft grotendeels een conserverend karakter. Grootschalige, nieuwe ontwikkelingen die nog niet eerder planologisch waren geregeld, zijn niet aan de orde. Het plan heeft als doel een adequate beheersregeling te treffen, die zowel beleidsmatig als systematisch is afgestemd op de meest recente inzichten.

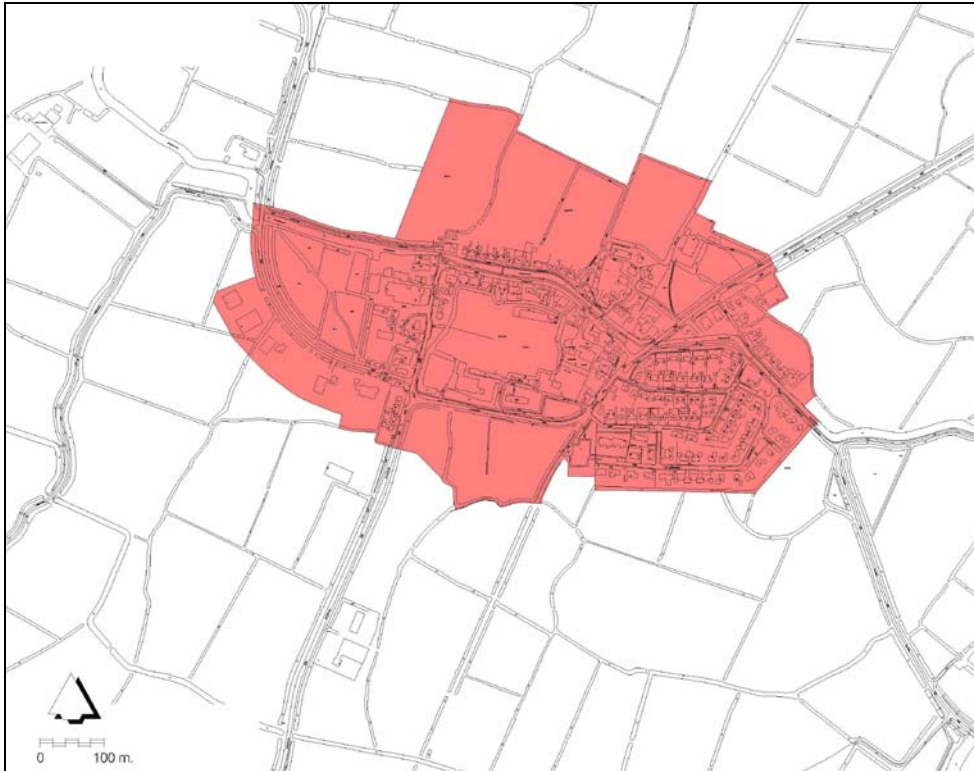
Het bestemmingsplan is opgezet als een digitaal raadpleegbaar plan. Deze digitale versie is bedoeld om de burger "online" informatie te verschaffen omtrent het bestemmingsplan. Bovendien is de digitale versie bedoeld voor uitwisseling van gegevens binnen de gemeente en met andere overheidsinstanties. Het bestemmingsplan is opgezet volgens de nieuwe *Wet ruimtelijke ordening*, die op 1 juli 2008 in werking is getreden. Ook is het bestemmingsplan opgezet volgens de landelijke *Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen* (SVBP 2008). Deze standaard (welke slechts een systematische standaardisering betreft en geen inhoudelijke standaard is) wordt per 1 juli 2009 verplicht in het nieuwe *Besluit op de ruimtelijke ordening* (Bro).

1. 2. Ligging plangebied

De ligging en begrenzing van het plangebied is gevisualiseerd in figuur 1. Achlum is op ongeveer 4 kilometer ten zuidwesten van de stad Franeker en 3 kilometer ten zuidoosten van de stad Harlingen gelegen. Het plan heeft betrekking op de gehele bestaande dorpsbebouwing van Achlum, inclusief het bedrijventerreintje "De Jister". Rondom grenst het plangebied aan het buitengebied. Het bedrijventerrein maakt hier in juridisch-planologische zin nog deel van uit. De plangrens is dan ook (uitgezonderd van de gronden van het bedrijventerreintje "De Jister") afgestemd op het bestemmingsplan "*Buitengebied 2001*".

De woonfunctie overheerst in het dorp. In de oudere delen van het dorp zijn gebieden ontstaan, waar naast de woonfunctie ook een bedrijfs- en winkelfunctie voorkomt. Deze gebieden kennen een meer gemengd karakter.

Een kleinschalige concentratie van bedrijvigheid doet zich voor aan de westzijde van het dorp. Opvallend is het groene middendeel van het dorp, waar naast cultuurgrond ook een sportveld aanwezig is. Verder zijn op diverse plaatsen in het dorp overige functies gesitueerd. Het volgende hoofdstuk gaat hier verder op in.

Figuur 1. De ligging van het plangebied

1. 3. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de ruimtelijke en functionele structuur beschreven. Hoofdstuk 3 gaat in op het beleidskader voor het bestemmingsplan, zoals dat gevormd wordt door het provinciaal en het gemeentelijk beleid. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de milieu- en omgevingsaspecten van het plangebied. Vervolgens worden in hoofdstuk 5 de uitgangspunten voor het bestemmingsplan beschreven. In hoofdstuk 6 wordt het plan beschreven met daarbij een motivering ten aanzien van de toegepaste methodiek en de bestemmingen. De maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid komt in hoofdstuk 7 aan bod.

Tenslotte zijn in hoofdstuk 8 de resultaten van de Inspraak en het Overleg weergegeven, met daarbij de gemeentelijke reactie daarop.

2. RUIMTELIJKE EN FUNCTIONELE STRUCTUUR

2. 1. Ontstaansgeschiedenis

Achlum is één van de oudste dorpen in de gemeente en is gelegen in het Friese klei-weide gebied. Terpen vormen daarin vanouds een kenmerkend en karakteristiek ruimtelijk element. De oudste terpen liggen ten zuiden van Franeker en zijn opgeworpen in de midden-ijzertijd. Zij lagen langs de toen bestaande kust. De kwelder heeft zich sindsdien naar het noorden uitgebreid, doordat de zee voor de kust steeds nieuwe kwelderwallen ontwikkelde. Net als andere dorpen als Tzum en Hitzum, begon ook Achlum als vlak- nederzetting (bebouwing op maaiveldhoogte), maar door ophoging met afvalmateriaal en door bewuste ophogingen in verband met het oprukken van de zee, ontwikkelden deze zich tot terpdorpen. Rondom de dorpen ontstond doorgaans een radiale verkavelingstructuur van zich vertakkende en deels doodlopende wegen en paden.

De ontginning van het omliggende land vond aanvankelijk plaats in kleine (familie-)verbanden. De vele geulen en hun vertakkingen (prielen) vormden de natuurlijke begrenzingen van de ontgonnen stukken land. Op den duur kwamen de onregelmatige percelen aaneen te liggen en in de vroege Middeleeuwen werd zo het kenmerkende patroon van de onregelmatige blokverkaveling voltooid. Hierbinnen zijn oude geulen vaak nog herkenbaar als langgerekte bochtige percelen, de zogenaamd strengverkaveling.

De structuur van het dorp Achlum is, in tegenstelling tot andere rond terpen ontstane nederzettingen, niet bepaald door de terpstructuur, maar door haar ontstaan langs de Achlumervaart. In feite is hier dan ook sprake van een streekdorp met een (in)directe relatie met de terp. Op het hoogste punt van de Achlumerterp verrees rond 1100 de kerk en op de noordelijke flank in 1492 het vrouwenklooster van het klooster Ludingakerk uit Midlum. Dit vrouwenklooster werd in 1572 door de Geuzen verwoest.

Op de Achlumerterp was de bebouwing rond 1830 gesitueerd rondom een dobbe en werd begrensd door de Achlumervaart en de Slachtedijk. Hierdoor ontwikkelde het dorp zich als een streekdorp. De terp is in 1893 deels afgegraven; hiervoor werd een kanaal gegraven richting de terp om de terp-aarde te vervoeren. Bij de afgraving van de terp zijn restanten gevonden van het voormalige Ludingaklooster. Op die plek bevindt zich nu de boerderij "Kleasterpleats", een karakteristieke kop-hals-rompboerderij.

Het dorp heeft zich, met name in de 19e eeuw, ontwikkeld als lintbebouwing langs de Achlumervaart. Na de Tweede Wereldoorlog is een flinke uitbreiding gerealiseerd aan de oostkant van het dorp (ten oosten van het Jonkerschap). Door deze keuze is de oude Achlumerterp voor een groot deel onaangetaast gebleven. Dit authentieke karakter was destijds ook één van de argumenten om het oude deel van Achlum aan te wijzen als "beschermde dorpsgezicht".

Voorts ligt in Achlum, zoals vermeld, een deel van de voormalige Slachtedijk. Dit is een oude binnendijk van ongeveer 40 kilometer lang, die aangelegd is tussen 1000 en 1500. Deze cultuurhistorische waardevolle dijk bestaat uit oude zeepolderdijken en loopt vanaf de zeedijk bij Oosterbierum richting het zuiden. De dijk vormt tevens een deel van zuidgrens van de gemeente Franekeradeel.

2. 2. Ruimtelijke structuur

Ruimtelijk gezien kan het dorp worden verdeeld in de omgeving rondom oorspronkelijke terpstructuur (de Achlumerterp) en de planmatige uitbreidingen.

- *Achlumerterp en omgeving*

De Achlumerterp wordt, wat betreft de bebouwing, gekenmerkt door een relatief hoge bebouwingsdichtheid, vrij oude bebouwing, lineaire structuren en kleinschaligheid. Bijzondere bebouwingselementen zijn uiteraard de gebouwen op de terp (onder andere de Nederlandse Hervormde kerk en een boerderij, het gebied rondom de voormalige zuivelfabriek en enkele grotere gebouwen zoals het voormalige café (thans een reclamebureau), het schoolgebouw en woonboerderijen. Een betrekkelijk groot deel van de oudere bebouwing, met name de woningen aan de Tanjabuurt, valt onder de beschermende regeling van de *Monumentenwet*.

De woningen in dit deelgebied zijn grotendeels (half)vrijstaand, opgetrokken in één bouwlaag en afgedekt met een vrij forse kap, waarvan de nok vaak evenwijdig aan de weg c.q. het water ligt. Het individuele van de woningen wordt nog eens versterkt door verschillen in ouderdom, kleur- en materiaalgebruik, kapvorm en (erf)grootte. Dit is in tegenstelling tot de woningen aan bijvoorbeeld het zuidelijk deel van de Monnikenweg en 't War, waar voornamelijk halfvrijstaande woningen van gelijke ouderdom en vorm zijn gesitueerd. Een kenmerkend gebouw in het dorp is de boerderij "Kleasterpleats". Het deels onderkelderde voorhuis stamt uit 1700, de schuur dateert van 1870. Opvallend is ook de dwars daarop aangebouwde 19de-eeuwse zomerwoning.

De gevelgeleding van de oudere bebouwing is overwegend verticaal, de toegepaste materialen zijn geel genuanceerde baksteen en zwart geglazuurde dakpannen, terwijl in het schilderwerk de kleuren wit en donkergroen overheersen.

Andere waardevolle, ruimtelijk structurerende onderdelen zijn de vele groen- en waterelementen in de vorm van onder meer de terp, het binnenveld, groenstroken, karakteristieke, begeleidende beplanting, de Slachtedijk en de Achlumervaart.

De Slachtedijk loopt vanuit het westen eerst aan de noordkant van de vaart (fietspad), om via de Monnikenweg en het Jonkerschap zijn weg via de Oosterstraat langs de Achlumervaart te vervolgen. Het aangelegde dorpsbosje aan de westkant van Achlum staat min of meer los van deze groenstructuur.

In dit geheel is de terp met bebouwing een belangrijk gezichtsbepalend element, dat in samenhang met de openheid van het gebied er omheen, maar ook als gevolg van de lagere ligging van de omliggende gronden, een extra accent heeft en dient te houden.

- *De planmatige uitbreidingen*

Het bebouwingsbeeld van de planmatige uitbreidingen wordt voor een groot deel bepaald door de opzet van de infrastructuur en bebouwing, zoals die gewoon is bij de meer recente uitbreidingen. De bebouwing is minder gevarieerd en volgt het beloop van de straat c.q. het water in de vorm van bijvoorbeeld de Achlumervaart. Ook de nokrichtingen van de overwegend (half)vrijstaande woningen lopen vaak evenwijdig aan de straat. Een deel van deze woningen is opgetrokken in twee bouwlagen.

Enigszins anders opgezet is de bebouwing langs de zuidkant van de U.P. Draismastrjitte, waar gekozen is voor scheve situering ten opzichte van de straat en deels voor een asymmetrische kapvorm en de rondgaande bebouwing aan de Alde Loop met een binnenterrein.

Opvallend is verder aan de planmatige uitbreidingen dat er nagenoeg geen sprake is van andere functies dan de woonfunctie en weinig opgaande beplanting(en). Hierdoor kan "tot op zekere hoogte" ook gesproken worden van een vrij eentonig beeld. De structuren zijn voornamelijk rationeel en lineair; daar waar bijvoorbeeld de Achlumervaart, de omgeving van de Achlumerterp en de strengenverkaveling van het omliggende landschap richtinggevend hadden kunnen zijn, is over het algemeen gekozen voor een qua structuur min of meer opzichzelfstaande uitbreiding.

Bij de meest recente uitbreidingen zijn de Slachtedijk en de vaart weer "opgepakt" als structurerende elementen. Dit geldt tevens voor het bedrijven-terreintje "De Jister".

2. 3. Functionele structuur

Met betrekking tot het voorzieningenniveau is Achlum niet aan te merken als een zelfstandig dorp. Wel zijn in het dorp onderwijs- en sportvoorzieningen aanwezig. Voor grootschaliger voorzieningen zoals detailhandel, is de bevolking van Achlum voornamelijk aangewezen op Harlingen en Franeker. Het navolgende deel van deze paragraaf beschrijft de functionele structuur van Achlum.

- *Wonen*

De woonfunctie is de bepalende functie binnen de bestaande bebouwing in het plangebied. De oudere bebouwing is op enkele plaatsen gecombineerd met een bedrijfsfunctie, zoals langs de Dorpsstraat. De ontwikkeling van de woonbebouwing is in de vorige paragraaf aan de orde geweest. De woningvoorraad bestaat voor het merendeel uit eigen woningen. De nieuwbouw van de afgelopen jaren heeft met name plaatsgevonden in het zuidoosten van het dorp.

- *Bedrijvigheid*

Achlum is, net als vele andere dorpen, wat betreft de werkgelegenheid voor een groot deel aangewezen op industriële en bedrijfsmatige activiteiten elders in de gemeente of buiten de gemeentegrens.

De bedrijvigheid in Achlum heeft een kleinschalige concentratie op het bedrijventerreintje "De Jister" in het westen van het dorp, waar een aantal bedrijven uit de kern van het dorp naar is verplaatst. Verspreid over het dorp komen ook bedrijven voor, zoals een chocoladefabriek, een tweetal bouwbedrijven en een transportbedrijf.

Een andere concentratie van bedrijvigheid is terug te vinden in de oude kern van het dorp, aan de Dorpsstraat. Hier zijn een aantal winkels gesitueerd, maar ook een bouwbedrijf. Het vroegere dorpscafé aan de Dorpsstraat 6 wordt verbouwd tot woning/reclamebureau. Door de nabije ligging ten opzichte van Franeker en Harlingen, is er ook een belangrijke oriëntatie op deze plaatsen als winkellocatie. Tenslotte komt in het dorp op één plaats agrarische en aanverwante bedrijvigheid voor aan de Hitzumerweg 8, en bedrijvigheid in de vorm van zogenaamde aan-huis-verbonden beroepen. Net ten zuiden van het plangebied, aan de Monnikenweg 58 is tevens een agrarische bedrijf gelegen, welke is geregeld in het bestemmingsplan "*Buitengebied 2001*".

De "eigen" bedrijvigheid is voornamelijk lokaal en regionaal gericht. De ruimtelijke menging van bedrijvigheid en wonen heeft tot nu toe geen noemenswaardige problemen met zich mee gebracht.

- *Sportief-recreatieve voorzieningen*

Vrijwel alle voorzieningen voor sport en recreatie zijn centraal (het kaatsveld) en in het noorden (het sportveld en de ijsbaan) van het dorp geconcentreerd. Verder komen verspreid over het dorp enkele speelvoorzieningen voor.

- *Maatschappelijke voorzieningen*

Binnen het plangebied is een aantal uiteenlopende maatschappelijke voorzieningen gelegen, onder te verdelen in onderwijsvoorzieningen, religieuze voorzieningen en sociaal-culturele voorzieningen.

In het dorp zijn twee basisscholen gelegen: de openbare basisschool "De Bongerd" aan de Dorpsstraat 4a en de christelijke basisschool "Rehoboth" aan de Dorpsstraat 4b. Beide scholen zijn in één gebouw ondergebracht.

Wat betreft religieuze voorzieningen, heeft het dorp één kerkgebouw, namelijk de Nederlands Hervormde kerk aan De Terp. Aan De Terp 4 is de pastorie van de protestantse gemeente Achlum-Hitzum gelegen. Rond de Nederlands Hervormde kerk is een begraafplaats gelegen. Het gebouw aan de Monnikenweg 16 werd in het verleden als gereformeerde kerk gebruikt. Tegenwoordig wordt dit gebouw gebruikt als woning

Verder is in het dorp een gebouw aan de U.P. Draismastraat aanwezig waarin het dorpshuis "De Singel" is ondergracht, maar dat ook voor andere doeleinden wordt gebruikt, zoals een gymlokaal en peuterspeelzaal "t Krobbeboartersplak". Het dorpshuis beschikt over een horecaverunning.

- *Wegen*

De ontsluiting van het dorp op het externe wegennet wordt gevormd door De Jister / de Ludingaweg (richting Harlingen), de Hitzumerweg (richting Franeker) en de Monnikenweg (richting Arum). Deze wegen hebben een functie voor het doorgaande verkeer. Verder zijn in het dorp de Dorpsstraat en het Jonkersschap van belang voor de afwikkeling van het verkeer. In Achlum is geen 30 km/uur regime van kracht, op alle wegen binnen de bebouwde kom geldt een maximumsnelheid van 50 km/uur. De Jister is voor een deel buiten de bebouwde kom gesitueerd, hier geldt een maximumsnelheid van 80 km/uur.

- *Groen*

De grootschalige groenstructuren in Achlum manifesteren zich als agrarisch gebied en als bos. Aan de noord- en zuidzijde van het dorp, maar ook centraal in het dorp bevindt zich een aantal agrarische percelen. Een deel van de gronden in het noorden van het plangebied kan in de winter worden gebruikt als ijsbaan. In het westen van het dorp, langs De Jister / de Ludingaweg, is een bosperceel aangelegd. In verband met de landschappelijke inpassing is aan de achterzijde van de bedrijfspercelen een bosstrook aangelegd. Aan de voorzijde zijn deze percelen voorzien van een groenstrook. Ook het sport- en kaatsveld zijn als karakteristieke groenstructuren voor het dorp aan te merken. In de overige delen van het dorp ontbreken grootschalige groenstructuren, dat in de oudere dorpskern het gevolg is van de hoge bebouwingsdichtheid van de woningen en smalle woonstraten/stegen.

- *Water*

Voor Achlum is de Achlumervaart als belangrijk waterelement aan te merken. Vroeger was dit een belangrijke vaarweg ten behoeve van het vervoer van goederen over water. De laad- en loskade getuigen nog van die periode. Tegenwoordig heeft de vaart met name landschappelijke en recreatieve waarden. Via de Achlumervaart is een directe verbinding met de Arumervaart mogelijk, en daarmee ook met de Harlingervaart en het Van Harinxmakanaal.

Verder zijn in het plangebied enkele kleinschalige waterpartijen aanwezig.

3. BELEIDSKADER

3. 1. Provinciaal beleid

- *Streekplan Fryslân 2007*

In het Streekplan (vastgesteld op 13 december 2006) staan de relaties tussen steden en platteland centraal. Er is sprake van een wisselwerking tussen beide gebieden. De provincie zet in op een concentratie van verstedelijking (wonen, werken en voorzieningen) in de stedelijke gebieden, zonder dat dit ten koste gaat van de vitaliteit van het omringende platteland. Met concentratie wordt de benodigde massa, schaal en draagvlak verkregen voor het optimaal benutten van stedelijke potenties.

Franeker ligt in de Westergozone en binnen het stedelijke bundelingsgebied Harlingen - Franeker. Franeker wordt aangemerkt als regionaal centrum en heeft daarmee binnen het bundelingsgebied een belangrijke taak te vervullen op het gebied van de woningbouw en de werkgelegenheid.

Achlum, als "overige kern" in het bundelingsgebied Harlingen - Franeker, heeft naast opvang van de plaatselijke woningbehoefte de mogelijkheid om woonkwaliteiten te ontwikkelen, aanvullend op de hoofdkernen Harlingen en Franeker. Hierbij ligt de nadruk op kwaliteit en niet op kwantiteit. Groot-schalige, nieuw ontwikkelingen binnen de gemeente op het gebied van woningbouw en bedrijfsterreinen vinden primair in Franeker plaats.

Wonen

Gemeenten krijgen de ruimte om woningen te bouwen voor de woningvraag die voortkomt uit het gebied zelf. Buiten de bundelingsgebieden kan woningbouw worden gerealiseerd die qua aard en schaal inpasbaar is in de ruimtelijke karakteristiek van de kleine kernen op het platteland. Woningbouw dient aan te sluiten op de lokale vraag, waarbij voldoende aandacht moet zijn voor de realisering van voldoende betaalbare en levensloopbestendige woningen in het lagere segment en het middensegment in zowel de huur- als in de koopsector. Herstructurering van de bestaande woningvoorraad en huisvesting van specifieke doelgroepen zijn hierbij aandachtspunten.

Werken

In Achlum is ruimte voor lokale bedrijven. Deze dragen bij aan de levendigheid en de economische vitaliteit op het lokale schaalniveau. Primair wordt binnen het bestaande bebouwde gebied naar ruimte gezocht door functieveranderingen, het intensiveren en combineren van functies, of het benutten van open ruimten. Daarnaast is (onder een aantal voorwaarden) ruimte voor bedrijven aan de rand van de kern. Voorraadvorming van bedrijventerrein is niet mogelijk. Zowel ruimtelijk als milieuhygiënisch passen de bedrijven qua type en schaal bij de kern.

Kantoorfuncties, detailhandel en voorzieningen zijn afgestemd op de lokale verzorgingsfunctie.

Cultuurhistorie

Voor de beschermde dorpsgezichten is vastlegging van essentiële kenmerken van belang. Ruimtelijke aanpassingen in veranderende omstandigheden en behoeften zijn mogelijk wanneer dit met respect gebeurt. De provincie gaat er van uit dat er een expliciete afweging plaatsvindt tussen de sociaal-economische vitaliteit van steden en dorpen en het behoud van de historische kenmerken van de beschermde gezichten. Initiatieven om reclame-uitingen in beschermde dorpsgezichten te minimaliseren worden ondersteund. Dit vergroot de belevingswaarde van deze historische steden en dorpen, wat ook in het belang van het cultuurtoerisme is.

3. 2. Gemeentelijk beleid

- *Ontwikkelingsschets Franekeradeel (1994)*

Het gemeentelijk beleid met betrekking tot de verdere Ruimtelijke Ontwikkeling van de gemeente Franekeradeel, is verwoord in onder andere de Ontwikkelingsschets Franekeradeel. Hierin is verwoord waarbinnen de gewenste en verwachte ruimtelijk relevante ontwikkelingen zullen moeten plaatsvinden. De centrale doelstelling van het gemeentelijke ruimtelijk beleid is tweeledig. Er wordt gestreefd naar zowel de ontwikkeling en optimalisering van de verschillende productiemilieus als naar de kwaliteitsverbetering van het woon- en leefmilieu.

Ten aanzien van de aard van het onderhavige plangebied is van belang dat de kwaliteit van het woon- en leefmilieu in het dorp wordt vergroot. Dit kan door het ontwikkelen en stimuleren van woningbouw ter aanvulling van de woningvoorraad, alsmede door een gericht dorpsvernieuwingsbeleid. Het dorpsvernieuwingsbeleid is met name gericht op de verbetering van het casco van de woning en de inrichting van de openbare ruimte. Het onderhavige plan speelt hier op in door een goede beheerssituatie te creëren.

- *Woonplan*

Het *Woonplan gemeente Franekeradeel 2005 - 2010* (vastgesteld 1 december 2005) is een actualisatie van het in 2001 vastgestelde Woonplan. Dit geactualiseerde Woonplan bevat de gemeentelijke visie op de ontwikkeling van de gemeentelijke woningvoorraad voor de periode tot 2010. Het doel van het Woonplan blijft ongewijzigd, namelijk te komen tot een duurzaam en dynamisch evenwicht op de woningmarkt. Het gaat daarbij om zowel een kwalitatief als een kwantitatief evenwicht. Om de positie van Franekeradeel als woongemeente te versterken zijn, naast uitbreiding van de woningvoorraad, ook binnen de bestaande woningvoorraad diverse maatregelen noodzakelijk. Er zal worden ingezet op een goede kwaliteit van het wonen, waarbij wonen en woonomgeving van belang zijn. Het versterken van de positie van Franekeradeel als woongemeente in de Westergozone blijft daarbij het belangrijkste uitgangspunt. Franekeradeel wil zich onderscheiden door het aanbieden van wervende woonmilieus.

De gemeente wil haar positie als woongemeente versterken door een toename van de woningvoorraad. Deze toename moet worden bereikt door woningen te bouwen op zowel uitbreidings- als inbreidings- en herstructureeringslocaties.

Bij het opstellen van het Woonplan is rekening gehouden met de provinciale beleidsnotitie "Wenjen 2000+: Fan mear nei better" (juli 2002) en de daarin aan de verschillende gemeenten toegekende woningbouwcontingenten.

De woningbouw in de dorpen zal zich in eerste instantie dienen te richten op herstructureerings- en inbreidingslocaties en daarna pas op uitbreidingslocaties. Specifiek voor Achlum, is in het woonplan het uitbreidingsplan Zuid-Oost, fase II opgenomen. Het betreft een uitbreiding van vier woningen als aansluiting op de zuidoostzijde van het dorp. Echter, de vier woningen die voor de uitbreiding gepland stonden, worden in plaats hiervan ingezet voor vier bedrijven die hun bedrijven uit het dorp naar de rand van het dorp verplaatsen. Bij deze bedrijven zijn vier bedrijfswoningen gerealiseerd. In de periode tot 2010 zijn voor Achlum 18 richtgetallen gereserveerd. Dit betekent dat een resterend aantal van 14 woningen voor het dorp overblijft.

- *Categoriseringsplan (2004)*

Het beleid voor de wegenstructuur in de gemeente is opgesteld in het Categoriseringsplan Duurzaam Veilig Franekeradeel. Het doel van het Categoriseringsplan is het verhogen van de verkeersveiligheid door het realiseren van een duidelijke wegenstructuur. Momenteel is Achlum niet ingericht als 30-km/uur gebied. In het Categoriseringsplan is dit echter wel opgenomen, dit is in het onderstaande figuur weergegeven.

Figuur 2. Voorgestelde wegcategorisering Achlum

Vrijwel het gehele dorp zal worden ingericht als 30 km/uur-gebied. Alleen in een deel van de doorgaande route Hitzum - Achlum - Arum zal een maximumsnelheid van 50 km/uur gehandhaafd blijven. De Ludingaweg, langs het bedrijventerreintje "De Jister", zal als erftoegangsweg met een maximumsnelheid van 60 km/uur worden ingericht. De komgrens zal tot aan De Jister worden teruggebracht. In het *Gemeentelijk Verkeers- en Vervoer Plan Franekeradeel 2007* (vastgesteld op 4 oktober 2007) wordt aan dit principe vastgehouden.

In dit plan is voor Achlum de volgende fasering opgenomen:

- de aanleg van een vrijliggend fietspad Achlum - Arum in 2009;
- de herinrichting van Achlum tot 30 km/uur-gebied in 2015;
- de herinrichting van de Ludingaweg tot 60 km/uur erftoegangsweg 2016.

Het bestemmingsplan biedt een regeling die is afgestemd op het categoriseringsplan en het gemeentelijk verkeers- en vervoersplan.

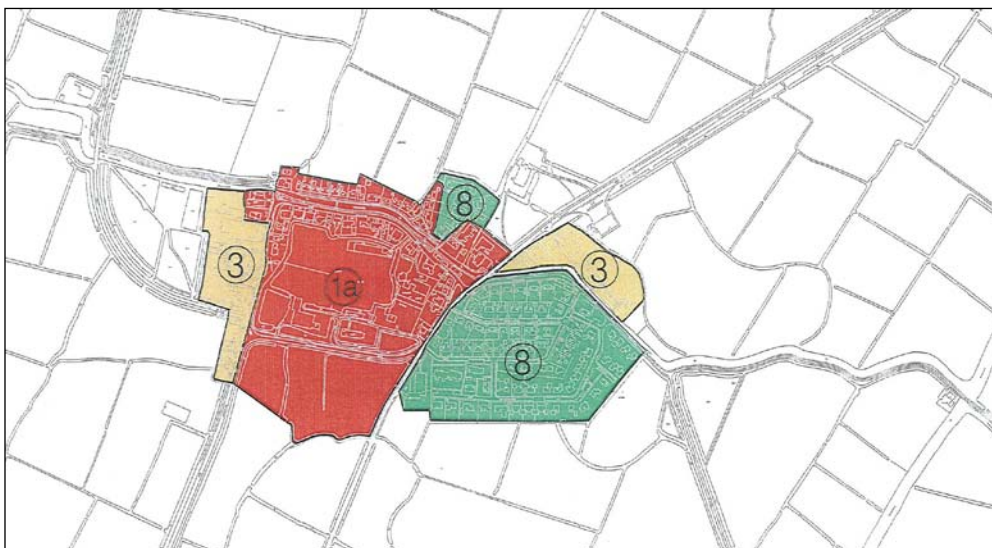
- *Welstandsnota*

De gemeente Franekeradeel heeft haar gemeentelijke welstandsbeleid opgenomen in de nota "Welstandsbeleid".

Het welstandsbeleid geeft de gemeente de mogelijkheid om de cultuurhistorische, stedenbouwkundige en architectonische waarden die in een bepaald gebied aanwezig zijn, te benoemen en een rol te laten spelen bij de ontwikkeling en beoordeling van bouwplannen.

Door deze gebiedsgerichte aanpak wil de gemeente de belangrijke karakteristieken van de bebouwing beschermen en zorgen dat nieuwe ontwikkelingen daarop voortbouwen.

In de nota zijn de welstandseisen omschreven die aan een bouwwerk worden gesteld. Het gaat hier om welstandscriteria die betrekking kunnen hebben op het uiterlijk en de plaatsing van bouwwerken. Als regel geldt dat de welstandscriteria in het welstandsbeleid zich bewegen binnen de bebouwingmogelijkheden die door het bestemmingsplan worden gegeven. Er kan een bepaalde overlap tussen het bestemmingsplan en de welstandsnota voorkomen. Bij strijdigheid tussen de welstandscriteria en de bestemmingsplanvoorschriften/regels geldt als regel dat de bestemmingsplanvoorschriften/regels voorgaan. In de welstandsnota zijn (per gebiedstype) de kenmerkende aspecten van de bebouwing uit het gebied, als criteria omschreven. Hierbij is gekeken naar de plaatsing, de hoofdvorm, de aanzichten en de opmaak van de bebouwing.

Figuur 3. Gebiedsindeling welstandsbeleid

Op het plangebied zijn verschillende gebiedsgerichte toetsingskaders van toepassing, namelijk de gebiedsnummers 1a (Dorpskern Achlum, beschermd dorpsgezicht), 3 (Lintbebouwing) en 8 (Na-oorlogse uitbreidingen: seriematig). In figuur 3 zijn de verschillende gebieden aangegeven. Per gebied is een algemene beleidsintentie aangegeven.

- *Beleid*

Een deel van de kern van Achlum (gebiedsnummer 1a) is in het kader van de *Monumentenwet* aangewezen als beschermd dorpsgezicht en omvat het bebouwingsgebied aan de Tanjabuurt, de Dorpsstraat, het Jonkerschap en de oostelijke bebouwing aan de Monnikenweg. Op het tussenliggende terrein is het kaatsveld gelegen. In het kader van de *Monumentenwet* dient het bestemmingsplan een op bescherming gerichte regeling te bieden. Het beleid is er op gericht om de bestaande cultuurhistorisch waardevolle kenmerken te behouden en waar mogelijk te versterken. Nieuw ontwikkelingen zullen zich in het gebied dan ook niet of nauwelijks voordoen.

Voor het gebiedsnummer 3 is het beleid voornamelijk gericht op het handhaven en waar mogelijk versterken van het bestaande bebouwingsbeeld en de ruimtelijke kwaliteiten. Voor dit gebied wordt in het algemeen geen ingrijpende veranderingen verwacht en wordt extra aandacht voor de ruimtelijke kwaliteit wenselijk geacht. Voor gebied 8 is het welstandsbeleid voornamelijk gericht op beheer van de bestaande situatie.

Voorgaande neemt echter niet weg dat vernieuwende projecten kunnen worden gerealiseerd. Mits goed in de bestaande structuur ingepast, zijn nieuwe ontwikkelingen goed mogelijk.

- *Welstandsambitieniveau*

Het beschermde dorpsgezicht (gebied 1a) krijgt de welstandsbenadering voor een beschermd dorpsgezicht en sluit daarmee aan bij de beleidsmatige inzet van het beschermende bestemmingsplan. De algemene beleidsintentie zal hier vooral gericht zijn op het handhaven en versterken van de bestaande kwaliteiten.

De welstandsambitie voor gebied 3 is gericht op het behoud en waar mogelijk het versterken van de bestaande en/of gewenste kwaliteit. De klemtoon ligt op het handhaven en respecteren. Aan dit gebied is dan ook een bijzonder ambitieniveau toegekend.

Voor gebied 8 geldt een regulier ambitieniveau. De nadruk ligt hierbij op het respecteren van de bestaande basiskwaliteit. Incidentele veranderingen worden over het algemeen mogelijk geacht.

Het bestemmingsplan heeft een overwegend conserverend karakter, waarin geen ruimte is voor (grootschalige) nieuwe ontwikkelingen. Mocht dit toch aan de orde zijn, dan zullen deze in het kader van welstand worden getoetst aan redelijke eisen van welstand.

3. 3. Dorpsvisie Achlum

De “Dorpsvisie Achlum, Achlum houdt de vaart erin” (mei 2006) is een door de bewoners gemaakte toekomstschets voor het dorp voor de komende 10 jaar. Per thema is een wensbeeld geschetst, onderstaand zijn de voor het bestemmingsplan relevante zaken aangegeven.

Voor het thema verkeer en bereikbaarheid zien de bewoners graag dat het hele dorp een 30 km/uur-gebied wordt, en niet alleen de in het Categoriseringsplan aangegeven delen van Achlum. Dit is bijvoorbeeld mogelijk door de 80 km/uur toegangswegen kort voor de bebouwde kom een overgangsgebied met een maximumsnelheid van 60 km/uur toe te kennen.

Wat betreft de woonomgeving is het behoud ten aanzien van het oude dorp gewenst. Nieuwbouw moet geconcentreerd worden neergezet. Voor eventuele nieuwe woningbouwlocaties worden het sportveld en een aansluiting op de recente nieuwbouw genoemd. Vooral nog gaat de voorkeur uit naar een aansluiting bij de huidige nieuwbouw. Men wil graag een zodanige uitbreiding van de bebouwing dat jongeren uit Achlum in hun dorp kunnen blijven wonen. Ook ouderen moeten zoveel mogelijk in het dorp kunnen blijven wonen. Grote bedrijfsgebouwen, met name op de uitbreiding langs De Jister, moeten zodanig met groen worden afgeschermd dat ze niet opvallen.

De gemeente Franekeradeel heeft in haar reactie op de dorpsvisie aangegeven dat bij de definitieve herinrichting van het dorp tot 30 km/uur gebied met dorpsbelang om tafel zal worden gegaan. Er zal bekeken worden waar en welke mogelijkheden genomen worden en of er mogelijkheden zijn de gehele doorgaande weg in te richting als een weg met een maximumsnelheid van 30 km/uur.

Voor het bedrijventerreintje “De Jister” geldt als uitgangspunt dat er aan de achterzijde een afschermdende groensingel wordt aangelegd door de ondernemers. Dit is door middel van een overeenkomst vastgelegd.

Wat betreft woningbouw, geeft de gemeente aan dat in het woonplan een richtgetal is opgenomen van 18 nog te bouwen woningen (inclusief de 4 voorgenomen woningen in het zuidoosten van Achlum). Over de situering van de nieuwbouw bestaan veel verschillende meningen. Op de locatie van het loonbedrijf van Lageveen kunnen woningen worden gebouwd. Een locatie voor een nieuwe uitbreiding is nog niet gevonden; het dorp zal ook naar inbreidingslocaties kunnen kijken. De gemeente is het eens met de stelling dat er diversiteit in de woningvoorraad moeten komen, zodat er mogelijkheden bestaan voor jongeren en ouderen om in Achlum te blijven of zich te vestigen. Ook zou het kunnen dat er gebouwd moet worden voor de doorstroming. Tevens moeten woningen levensloopbestendig zijn.

Momenteel is geen sprake van actuele ontwikkelingen, waardoor eventuele nieuwbouwlocaties niet zijn opgenomen in dit bestemmingsplan.

4. MILIEU- EN OMGEVINGSASPECTEN

4. 1. Milieuzonering

Ten behoeve van de milieuzonering rond bedrijven, is door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) het systeem "*Bedrijven en milieuzonering*" ontwikkeld, in de vorm van een bedrijvenlijst waarin de bedrijven zijn gecategoriseerd op hun milieueffecten. Deze lijst is opgesteld uitgaande van de standaardbedrijfsindeling (SBI) van het Centraal Bureau voor de Statistiek. De lijst is onderverdeeld in bedrijfsklassen en bedrijfstypen. Afhankelijk van de mate waarin de in deze lijst opgenomen bedrijven milieuhinder (uitgaande van de gemiddelde bedrijfssituatie) kunnen veroorzaken, kent de lijst aan de bedrijven een milieucategorie toe. Naarmate de milieuhinder toeneemt, loopt de milieu-indeling op van 1 t/m 6, met bijbehorende richtlijnafstanden tot een "rustige woonwijk" of een "gemengd gebied".

De bedrijven in het plangebied zijn te verdelen in het bedrijventerreintje "De Jister" en de overige bedrijven verspreid over het dorp. Op het bedrijventerrein heeft zich een aantal bedrijven gevestigd die in het verleden in de dorpskom waren gesitueerd. Nabij de resterende bedrijvigheid in het dorp komt ook de woonfunctie frequent voor. In dit bestemmingsplan is, gezien de grootte en het karakter van het dorp, gekozen voor een eenduidige regeling, waarbij bedrijven zijn toegestaan tot ten hoogste milieucategorie 2. Op grond van "*Bedrijven en milieuzonering*" wordt bij milieucategorie 2 een afstand van respectievelijk 30 meter (in geval van een rustige woonwijk) en 10 meter (in geval van een gemengd gebied) aangehouden. Aan deze afstanden wordt voor de bedrijven aan de Dorpsstraat en de Monnikenweg niet in alle situaties voldaan. Dit zijn locaties die kunnen worden gekarakteriseerd als een gemengd gebied, en het betreft een situatie die vanuit een historische context, zoals in vele andere, soortgelijke dorpen, is ontstaan. Bedrijven tot en met milieucategorie 2 passen in principe in een woonomgeving, voor deze bedrijven zijn daarom met betrekking tot de woonomgeving geen belemmeringen te verwachten en er is geen specifieke regeling voor getroffen.

Voor een aantal andere bedrijven in het plangebied, die een hogere milieucategorie heeft, is dit echter wel gedaan. Het betreft de volgende bedrijven:

- Tj. W. G. Postma, Dorpsstraat 12 (bouwbedrijf, categorie 3.1);
- Bouwbedrijf Zijlstra, Hitzumerweg 7 (bouwbedrijf, categorie 3.1);
- Klafa Chocola B.V., Monnikenweg 20 (chocoladefabriek, categorie 3.2);
- S. Overal, 't War 1a (goederenwegvervoersbedrijf, categorie 3.1);
- T.B. Tolsma, De Jister 7 (metaaloppervlaktebehandelingsbedrijf, categorie 3.2);
- Timmerij Retzlaff, De Jister 5 (timmerwerfbedrijf, categorie 3.1).

Deze bedrijven zijn specifiek aangeduid, waarmee de bedrijven ter plaatse kunnen blijven functioneren. Bij bedrijfsbeëindiging of bedrijfsverplaatsing wordt op deze wijze voorkomen dat vergelijkbare bedrijven uit de desbetreffende milieucategorie zich op deze plaatsen kunnen vestigen.

Wel is het mogelijk om op deze locaties eenzelfde soort bedrijf als is aangeduid nieuw te vestigen.

Verder is in het plangebied een agrarisch bedrijf gevestigd aan de Hitzumerweg 8. Net buiten het plangebied, aan de Monnikenweg 58, bevindt zich een ander agrarisch bedrijf. Dit zijn beide niet-intensieve melkveehouders, die in de milieucategorie 3.2 vallen. In verband met het omgevingsaspect geur, wordt een aan te houden afstand van 100 meter aanbevolen tot aan de woonomgeving. Aan deze afstand wordt in beide gevallen niet voldaan. Het betreft hier echter een bestaande situatie die ook in de vigerende plannen reeds mogelijk is. In dit bestemmingsplan is een regeling getroffen waarbij het voor het agrarisch bedrijf aan de Monnikenweg 58 niet mogelijk is uit te breiden richting woonbebouwing. Hiermee wordt een woon, leef en ondernemersklimaat geboden dat gericht is op handhaving.

Op een aantal bedrijfspercelen in Achlum zijn bedrijfswoningen gesitueerd. De milieuvergunningen van de bedrijven in de directe nabijheid van deze woningen zijn afgestemd op de aanwezigheid hiervan. De bedrijfswoningen zijn in het plangebied specifiek aangeduid. Op het bedrijventerreintje "De Jister" is het mogelijk een bedrijfswoning te bouwen, hiervoor is in het plan een aanduiding opgenomen. In het overige deel van het plangebied is een verdere toename van het aantal bedrijfswoningen uitgesloten en kan de bestaande situatie gehandhaafd blijven.

4. 2. Wegverkeerslawaaï

In de *Wet geluidhinder* (Wgh) is bepaald dat elke weg in principe een zone heeft, waar aandacht aan geluidhinder moet worden besteed. Daarbij onderscheidt de Wgh geluidsgevoelige gebouwen enerzijds en niet-geluidsgevoelige gebouwen anderzijds. (Bedrijfs)woningen zijn geluidsgevoelige gebouwen. Als geluidsgevoelige gebouwen binnen een zone behorend bij een zoneplichtige weg worden geprojecteerd bij een bestemmingsplanprocedure, dient door middel van akoestisch onderzoek te worden aangetoond dat wordt voldaan aan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB. Wegen waar deze zone in principe niet geldt, zijn:

- wegen die gelegen zijn binnen een als woonerf aangeduid gebied;
- wegen waarvoor een maximumsnelheid geldt van 30 km/uur.

Omdat Achlum momenteel niet is ingericht als 30 km/uur gebied zijn de wegen in het plangebied zoneplichtig. Binnen de zones van deze wegen zijn geluidsgevoelige objecten in de vorm van (bedrijfs)woningen gesitueerd. Ten behoeve van de Geluidniveaukaart(en) van de gemeente Franekeradeel, vastgesteld bij raadsbesluit van 4 december 1996, is onder meer akoestisch onderzoek verricht met betrekking tot de wegen in de gemeente. Uit dit onderzoek is gebleken dat alleen de doorgaande weg (Ludingaweg / Jonkerschap / Hitzumerweg) een geluidszone heeft en dat enkele bestaande woningen buiten de voorkeursgrenswaardecontour zijn gesitueerd. Het betreft hier echter een bestaande situatie, waarin het niet mogelijk is een woning dichterbij de weg te bouwen.

Tevens zal de inrichting en het gebruik van de weg niet op een dusdanig manier veranderen die negatieve consequenties heeft voor het wegverkeersgeluid.

Voor alle nieuwe ontwikkelingen, die niet in de vigerende plannen zijn meegenomen, is het aspect "geluid" in het kader van de gevolgde vrijstellings-/bouwvergunningsprocedure afgewogen. Daarnaast is het verkeersbeleid van de gemeente gericht op het inrichten van Achlum als 30 km/uur gebied. Hierdoor zijn op akoestisch gebied in de toekomst verbeteringen te verwachten.

Tevens is het beleid van de gemeente Franekeradeel erop gericht een teruggang in akoestische situatie tegen te gaan. Om te voorkomen dat er een verslechtering van de bestaande geluidssituatie optreedt, is binnen dit bestemmingsplan een regeling opgenomen, waarbij het niet is toegestaan een geluidsgevoelig gebouw dichterbij de weg uit te breiden. De bouwvlakken zijn daartoe strak om de voorgevels gelegd. Daarmee is het onmogelijk om nieuwe geluidsgevoelige bebouwing dichterbij de weg te realiseren. Eventuele aan- en uitbouwen, kunnen alleen aan de zij- en achterkant mogelijk worden gemaakt.

Omdat de in het plangebied voorkomende geluidsgevoelige bebouwing bestaande situaties betreft en het plan het niet mogelijk maakt om geluidsgevoelige bebouwing dichterbij de (zoneplichtige) wegen te situeren, of om zoneplichtige wegen zodanig te wijzigen dat er een verslechtering optreedt voor geluidsgevoelige gebouwen, is in het kader van het bestemmingsplan daarom geen onderzoek verricht naar de ligging van de grenscontouren ten gevolge van wegverkeerslawaai van de zoneplichtige wegen in het plangebied. Hiermee wordt voldaan aan de Wgh wat betreft wegverkeerslawaai.

4. 3. Water

Vanwege het grotere belang van het water in de ruimtelijke ordening, wordt van waterschappen een vroege en intensieve betrokkenheid bij het opstellen van ruimtelijke plannen verwacht. Bovendien is de watertoets een verplicht onderdeel in de bestemmingsplanprocedure geworden.

- Beleid

Uit de *Nota Ruimte (2004)* en de nota *Anders omgaan met water; waterbeheer in de 21e eeuw* (december 2000) blijkt dat water steeds belangrijker wordt. Ook in het provinciaal beleid wordt water steeds belangrijker.

De *Wet op de waterhuishouding* geeft aan dat de provincie een waterhuishoudingsplan vast dient te stellen waarin de hoofdlijnen van het waterhuishoudkundig beleid zijn opgenomen. Op 31 mei 2000 is het tweede waterhuishoudingsplan van de provincie Fryslân, *Dreaun troch it wetter*, vastgesteld. Hierin staat de watersysteembenadering centraal.

Dit houdt in dat bij nieuw te ontwikkelen plannen steeds het watersysteem waarin het desbetreffende plangebied ligt, als richtinggevend wordt beschouwd.

Daarnaast richt dit waterhuishoudingsplan zich op het realiseren van een basisniveau ten aanzien van veiligheid, waterkwaliteit, grondwater en inrichting van een gebied.

Voor het bebouwde gebied is de gewenste situatie voor het jaar 2015 als volgt omschreven: "*De oppervlaktewateren in bebouwd gebied zijn geschikt voor meervoudig gebruik dat recht doet aan de potenties van het watersysteem. Dit zal de ecologische, landschappelijke en recreatieve betekenis en de belevingswaarde van het water vergroten*".

Integraal Waterbeheerplan Friese Waterschappen (2000)

Als een uitwerking van het hiervoor beschreven beleid ten aanzien van het water, moeten de waterschappen een waterbeheerplan opstellen. Dit heeft geresulteerd in het *Integraal Waterbeheerplan Friese Waterschappen (2000)*. Met dit plan vindt de vertaling van het beleid op hoofdlijnen naar de verschillende waterschapsgebieden plaats. Dat is gebeurd in gebiedsdeelplannen.

Het waterkwaliteitsbeheer kent als belangrijke zaken:

- de zorg voor de kwaliteit van het oppervlaktewater;
- het beheer van de boezemwateren zoals deze door de provincie zijn aangewezen, met bijbehorende waterstaatswerken die dienen voor de aan- en afvoer en berging van het water;
- de kering van het Waddenzee- en IJsselmeerwater.

Het waterkwantiteitsbeheer heeft als taken:

- het peilbeheer in het gebied van het waterschap;
- het beheer van de watergangen met bijbehorende waterstaatswerken die dienen voor de aan- en afvoer van water;
- het beheer van de boezemwatergangen;
- het beheer van de waterkeringen langs de boezemwateren.

In aanvulling op het Integraal Waterbeheersplan is door Wetterskip Fryslân het Strategisch Meerjaren Perspectief (SMP) opgesteld. Het SMP geeft de koers aan voor het voeren van het waterbeheer binnen het beheersgebied van Wetterskip Fryslân.

- *Gemeentelijk Rioleringsplan Franekeradeel 2007 - 2012*

Een belangrijke impuls tot het opstellen van het plan is de *Wet milieubeheer*, waarin de verplichting tot het hebben van een geldig Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) is opgenomen. In het *Gemeentelijk Rioleringsplan Franekeradeel 2007 - 2012* wordt aangegeven dat het doel is om alle percelen aan te sluiten op de riolering van waarvoor de gemeente niet van de zorgplicht wordt ontheven.

Belangrijke doelstelling in dit nieuwe GRP is het voltooiën van de basisinspanning in 2008 door middel van het afkoppelen van regenwater van het gemengde riool. Verder zal het accent komen te liggen op onderhoudswerkzaamheden aan het rioolstelsel (vervanging en reparatie). In Achlum zal de riolering in de Hitzumerweg en 't War worden vervangen.

Verder geldt als prioriteit het duurzaam instandhouden van het bestaande stelsel, hetgeen betekent dat indien vervanging van het riool nodig is, dit

als eerste wordt uitgevoerd al dan niet gecombineerd met maatregelen in het kader van de basisinspanning.

De praktische uitwerking van het gemeentelijk rioleringsbeleid zoals het onderdeel afkoppelen van verhard oppervlak, zal moeten worden ingebed. Dit betekent dat alle kansen moeten worden benut om het afkoppelen c.q. niet aankoppelen van verhard oppervlak te realiseren. De verplichting tot aansluiting bij nieuwbouw of verbouwing indien water binnen een afstand van 40 meter aanwezig is, is hierbij van essentieel belang.

Verder zal het accent komen te liggen op onderhoudswerkzaamheden aan het rioolstelsel (vervanging en reparatie).

Een goede afstemming van de werkzaamheden, vooral met Wetterskip Fryslân, is van essentieel belang.

Op korte termijn zal alle afvoer van water gescheiden plaatsvinden. Het bestemmingsplan is consoliderend van karakter, met slechts perceelsgerichte ontwikkelingsmogelijkheden. Met de vaststelling van dit bestemmingsplan zijn er dan ook nauwelijks invloeden op het watersysteem te verwachten.

- *Overleg met Wetterskip Fryslân*

In het kader van de watertoets is het bestemmingsplan voor een wateradvies naar Wetterskip Fryslân worden gestuurd. Het Wetterskip heeft geen op- of aanmerkingen op het plan.

4. 4. Bodem

Het uitgangspunt wat betreft de bodem in het plangebied is, dat de kwaliteit ervan zodanig dient te zijn dat er geen risico's zijn voor de volksgezondheid bij het gebruik van het plangebied voor het wonen of een andere functie.

In het rapport *Bodembeheersplan en bodemkwaliteitskaart gemeente Franekeradeel* (Royal Haskoning, vastgesteld door Burgemeester en Wethouders op 13 december 2005) is voor de gemeente vastgesteld of de grond al dan niet schoon of verontreinigd is. In dit rapport zijn bodemkwaliteitskaarten opgenomen voor het bebouwde gedeelte van de gemeente (zie figuur 3).

Voor Achlum zijn homogene deelgebieden samengesteld. Het plangebied valt onder de volgende deelgebieden:

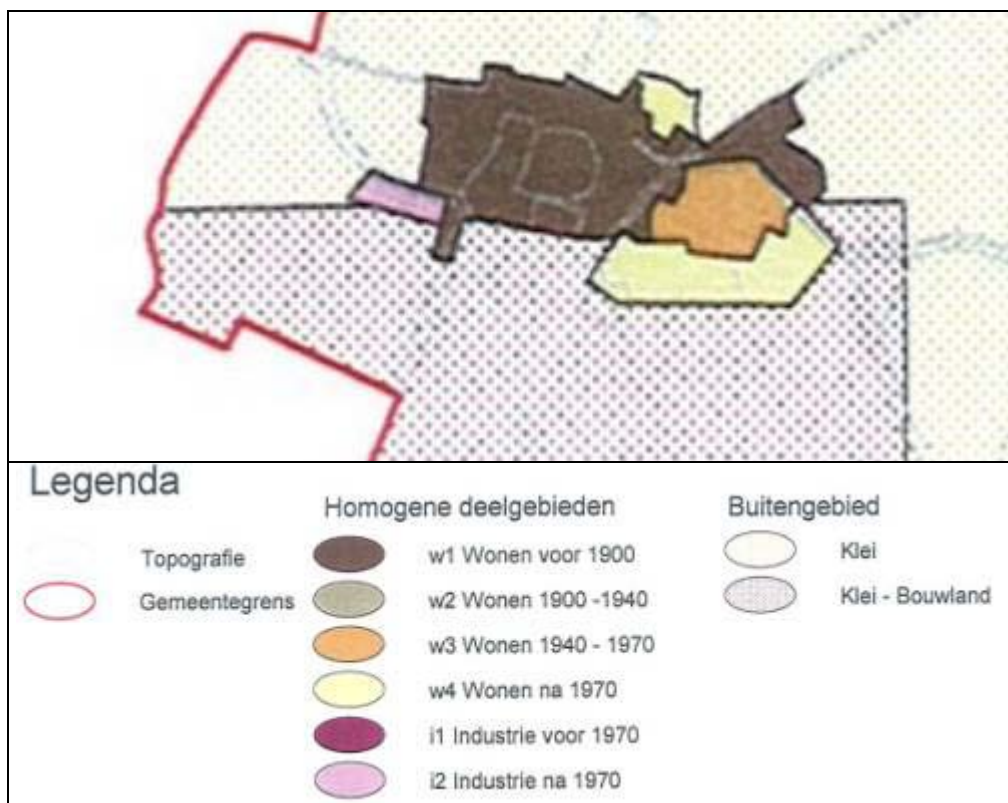
- w1 wonen voor 1900;
- w3 wonen 1940 -1970;
- w4 wonen na 1970;
- i2 industrie na 1970.

De bodem in en rondom de oude dorpskernen (deelgebieden W1 wonen voor 1900) is zoals verwacht van mindere kwaliteit dan de bodemkwaliteit van de in een later stadium bebouwde gebieden. De bodem is diffuus licht verontreinigd geraakt met enkele metalen en PAK. Alle gemiddelde gehalten zijn maximaal licht verontreinigd.

Dit vormt geen probleem voor het huidige gebruik (er zijn geen risico's voor de volksgezondheid), echter wel bij grondverzet en hergebruik van grond als bodem. De grond is niet zonder meer toepasbaar als bodem. Deze grond moet eerst worden onderzocht en beoordeeld worden. In dit deelgebied is bij de aanvraag van een bouwvergunning een bodemonderzoek een verplicht onderdeel.

Voor de overige deelgebieden concludeert het onderzoek dat de grond (zeer) licht verontreinigd of schoon is. Het betreffen dermate lichte verhogingen die in principe geen gevolgen hebben voor hergebruik van grond als bodem. Voor het huidige gebruik gelden op basis van de diffuse bodemkwaliteit geen risico's voor de volksgezondheid bij het gebruik "Wonen met tuin". Voor deze deelgebieden is de bodemkwaliteitskaart een afdoende bewijsmiddel voor de bodemkwaliteit bij nieuwbouw. Daardoor vervalt de onderzoeksverplichting, indien het bouwwerk is gelegen in één van deze deelgebieden, mits sprake is van een onverdachte locatie.

Voor het plangebied is sprake van een reeds gerealiseerd gebied waar geen (grootschalige) ontwikkelingen zijn toegestaan. In het kader van het onderhavige bestemmingsplan is op deze plaatsen geen bodemonderzoek noodzakelijk.

Figuur 4. Deelgebieden en bodemkwaliteitszones

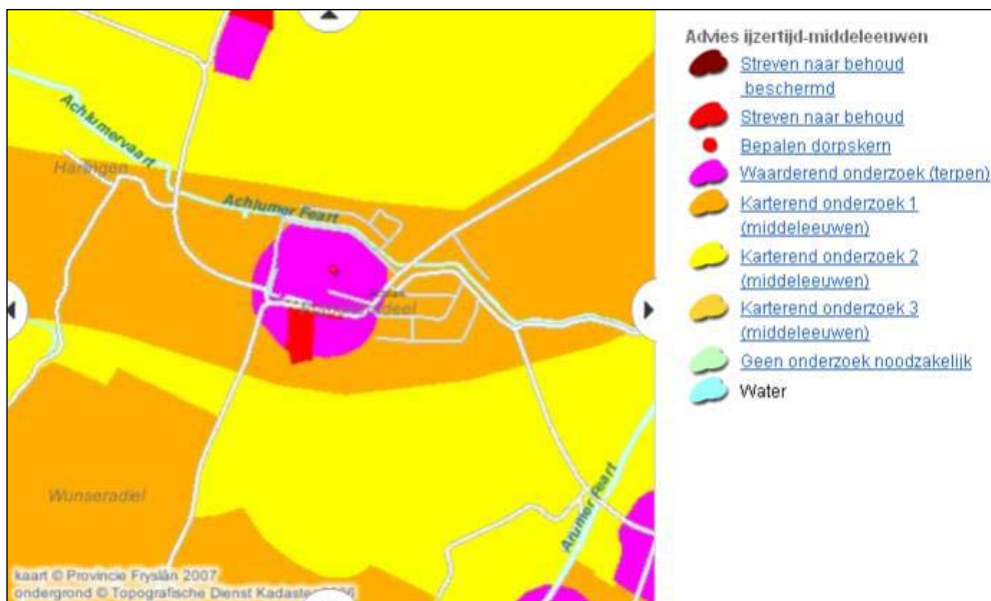
4. 5. Archeologie

In 1992 is het Europees Verdrag van Malta ondertekend door een groot aantal EU-landen, waaronder ook Nederland. Het doel hiervan is het veiligstellen van het (Europese) archeologisch erfgoed. Dit moet met name gestalte krijgen in het ruimtelijke ordeningsbeleid, wat betekent dat bij de voorbereiding van bestemmingsplannen meer aandacht moet worden besteed aan de (mogelijke) aanwezigheid van archeologische waarden en dat een beschermende regeling moet worden opgenomen ten aanzien van die archeologische waarden.

Ter implementatie van het Verdrag van Malta is op 1 september 2007 de *Wet op de archeologische monumentenzorg* in werking getreden. Deze wet regelt onder andere dat er in het proces van ruimtelijke ordening tijdig rekening gehouden wordt met de mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden. Voor een globaal inzicht in mogelijke waarden heeft de provincie de Friese Archeologische Monumentenkaart Extra (FAMKE) gepubliceerd. Deze bestaat uit een advieskaart voor de Steentijd - Bronstijd en uit een advieskaart voor de IJzertijd - Middeleeuwen.

Volgens de advieskaart *Steentijd - Bronstijd* is geen onderzoek noodzakelijk. Dit betekent dat er op basis van eerder onderzoek is gebleken dat er zich geen archeologische resten in de bodem bevinden, of dat de archeologische verwachting op gefundeerde gronden zeer laag is, en waar eventuele resten uit de Steentijd - Bronstijd zich vermoedelijk zodanig diep onder het maaiveld bevinden dat de kans op aantasting bij de meeste ingrepen zeer klein is.

Het volgende figuur geeft een deel van de FAMKE-advieskaart voor de IJzertijd - Middeleeuwen weer voor Achlum.

Figuur 5. FAMKE-advieskaart IJzertijd - Middeleeuwen

Op basis van de advieskaart IJzertijd - Middeleeuwen van de FAMKE beveelt de provincie verschillende onderzoeken aan:

- *Streven naar behoud*

Van deze terreinen is bekend dat zij waardevolle archeologische resten uit de periode bronstijd en later bevatten. In veel gevallen betreft het AMK-terreinen, maar kunnen ook terreinen zijn die bij gemeente of provincie bekend staan als archeologisch waardevol.

In het bestemmingsplan zijn deze gebieden opgenomen onder de bestemming "Waarde - Archeologie", met daaraan gekoppeld een aanlegvergunningstelsel, bij ingrepen groter dan 50 m².

- *Waarderend onderzoek (terpen)*

Deze gebieden betreffen archeologische vindplaatsen, te weten terpen of terpzolen, die archeologische vondsten en sporen bevatten. Ook afgegraven terpen, waarvan de terpzool slechts nog rest, kunnen nog waardevolle diepere sporen bevatten, zoals waterputten en sloten. De precieze waarde en omvang van deze terpen of terpzolen is echter nog niet bekend.

De provincie beveelt aan om bij ingrepen van meer dan 50 m² een waarderend booronderzoek te laten uitvoeren, waarbij duidelijk wordt wat de waarde van de bestaande vindplaats is. Daartoe zijn ook deze gebieden bestemd als "Waarde - Archeologie", waarbij geldt dat men moet streven naar behoud ervan. De resultaten kunnen ook uitwijzen dat de voorgenomen ingreep niet bezwaarlijk is, of met welke randvoorwaarden in het plan rekening dient te worden gehouden.

- *Karterend onderzoek 1 en 2 (middeleeuwen)*

In deze gebieden kunnen zich archeologische resten bevinden uit de periode midden-bronstijd - vroege Middeleeuwen. De provincie beveelt aan om bij ingrepen van meer dan 500 m² (karterend onderzoek 1) respectievelijk 2500 m² (karterend onderzoek 2) een karterend archeologisch onderzoek uit te laten voeren.

De resultaten van het karterend onderzoek kunnen ook uitwijzen dat de voorgenomen ingreep niet bezwaarlijk is, of met welke randvoorwaarden in het plan rekening dient te worden gehouden. Mocht het plangebied een bebouwde kom betreffen, dan dient in de onderzoeksstrategie rekening te worden gehouden met recente verstoringen die zich kunnen hebben voorgedaan. Worden er een of meerdere vindplaatsen worden aangetroffen, dan zal uit nader (waarderend) onderzoek moeten blijken hoe waardevol deze vindplaatsen zijn. De aard van dit waarderend (vervolg)onderzoek hangt af van het type aangetroffen vindplaats.

Omdat het onderhavige bestemmingsplan dergelijke ontwikkelingen niet mogelijk maakt, is het niet noodzakelijk een karterend onderzoek uit te laten voeren.

- *Conclusie*

Voor het plangebied betreft het een bestaande situatie waarin geen groot-schalige ontwikkelingen mogelijk of te verwachten zijn. Op basis van de FAMKE kaart IJzertijd - Middeleeuwen is voor een aantal delen van het plangebied een aanvullende regeling getroffen door middel van de bestemming "Waarde - Archeologie" ten behoeve van de archeologische waarden. Dit betreft de gebieden die in figuur 5 zijn aangegeven als "Streven naar behoud" en "Waarderend onderzoek (terpen)".

In de delen van het plangebied die in figuur 5 zijn aangegeven als "Karterend onderzoek 1 en 2 (middeleeuwen) hoeft in het plan geen aanvullende regeling te worden getroffen, aangezien het plan geen ontwikkelingen mogelijk maakt die bodemverstoringen bewerkstellingen die groter zijn dan respectievelijk 500 m² (karterend onderzoek 1) en 2500 m² (karterend onderzoek 2).

Tijdens de vrijstellingsprocedure die voor het bedrijventerreintje "De Jister" is gevoerd, is een archeologisch onderzoek waaruit bleek dat zich op dit vlak geen belemmeringen voordeden.

Dat betekent in feite dat het laten uitvoeren van archeologisch onderzoek in het kader van dit bestemmingsplan niet meer aan de orde is. Archeologie levert voor dit bestemmingsplan geen belemmering op. Mochten er bij overige bodemingrepen desondanks toch bodemvondsten worden gedaan, dan dienen die gemeld te worden bij de provinciaal archeoloog.

4. 6. Ecologie

Het uitgangspunt voor het bestemmingsplan is, dat geen strijdigheid ontstaat met het beleid en de wetgeving ten aanzien van de natuurbescherming. Hierin kan onderscheid gemaakt worden tussen de gebiedsbescherming (gebieden die onder de werking van de *Natuurbeschermingswet* vallen zoals Natura 2000-gebieden en de Ecologische Hoofdstructuur) en soortenbescherming (*Flora- en faunawet*).

- *Gebiedsbescherming*

Het aspect gebiedsbescherming is in dit bestemmingsplan niet aan de orde omdat in en in de directe nabijheid van het plangebied geen sprake is van beschermde natuurgebieden waarop de ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt, negatieve effecten kunnen hebben.

- *Soortenbescherming*

De soortenbescherming vindt primair plaats via de *Flora- en faunawet*. Op grond van deze wet mogen beschermde dieren en planten die in de wet zijn aangewezen, niet gedood, gevangen, verontrust, geplukt of verzameld worden en is het niet toegestaan om nesten, holen of andere vaste verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen of te verstoren. Onder voorwaarden is ontheffing van deze verbodsbepalingen mogelijk.

Voor (bedreigde) soorten die vermeld staan in Bijlage 4 van de Habitatrictlijn en een aantal Rode-Lijst-soorten, zijn de ontheffingsvoorwaarden (zeer) streng.

De *Flora- en faunawet* is altijd onverkort van kracht. Een beoordeling op het moment dat de activiteiten daadwerkelijk aan de orde zijn (en dus niet ten tijde van het maken van het bestemmingsplan) geeft het meest actuele en beschermingswaardige beeld. Indien op dat moment blijkt dat er sprake is van (een) beschermde soort(en) en de activiteit strijd oplevert met de bepalingen uit de *Flora- en faunawet*, zal de betreffende activiteit pas plaats kunnen vinden na het verkrijgen van een ontheffing.

Voor dit bestemmingsplan kan worden opgemerkt dat het hier gaat om een bestaand gebied waar de woon- en bedrijfsfunctie overheersen. Geconcludeerd kan worden dat het plangebied dusdanig bebouwd is dat er in principe geen ruimte is voor ecologische waarden. De activiteiten van de aanwezige bedrijven en de voorzieningen in het plangebied leveren een dusdanige verstoring op van het gebied dat er ook geen ecologische waarden mogen worden verwacht.

In dit in hoofdzaak conserverende bestemmingsplan hoeft, met het oog op het voorgaande, op dit punt geen aanvullende regeling te worden opgenomen. Tijdens de vrijstellingsprocedure van het bedrijventerreintje "De Jister" is een ecologische beoordeling uitgevoerd, waaruit is gebleken dat er destijds geen belemmeringen bestonden voor de inrichting van het terrein. De beperkte, perceelsgebonden ontwikkelingsmogelijkheden die in dit bestemmingsplan worden geboden, zijn in beginsel in zijn algemeenheid uitvoerbaar, al kan te zijner tijd blijken (in concrete gevallen) dat een ontheffing niet of slechts onder voorwaarden verleend kan worden. Dit doet echter aan de algemene uitvoerbaarheid niet af. De *Flora- en faunawet* blijft onverkort van kracht.

4. 7. Externe veiligheid

- Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (BEVI)

Op grond van het *Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (BEVI)* en de daarop gebaseerde *Regeling Externe Veiligheid Inrichtingen (REVI)* gelden bepaalde normeringsafstanden tussen risicovolle en risicogevoelige functies. Daarbij kan onderscheid worden gemaakt tussen de categoriale inrichtingen, waarvoor min of meer gestandaardiseerde effectafstanden en risicocontouren worden gehanteerd, en niet-categoriale inrichtingen, waarvoor een standaardbenadering niet mogelijk is en afstanden en contouren individueel bepaald dienen te worden op basis van een kwalitatieve risicoanalyse of QRA (Qualitative Risk Analysis).

Hierbij worden aan de hand van de verleende milieuvergunning en de aanvraag daarvoor onder meer de specifieke stoffen, bronnen en systemen, risicobeperkende maatregelen en objecten, brandbestrijdingsvoorzieningen, toegangs- en vluchtwegen, vertaald naar een voor de betreffende inrichting van toepassing zijnde normering. Daarbij wordt er onderscheid gemaakt tussen het plaatsgebonden risico en het groepsrisico:

- *plaatsgebonden risico*: risico op een plaats buiten een inrichting, uitgedrukt als de kans per jaar dat een persoon die onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof betrokken is;
- *groepsrisico*: cumulatieve kansen per jaar dat tenminste 10, 100 of 1000 personen overlijden als rechtstreeks gevolg van hun aanwezigheid in het invloedsgebied van een inrichting en een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof betrokken is.

In het BEVI wordt aangegeven hoe met het plaatsgebonden risico en het groepsgebonden risico moet worden omgegaan. In of nabij het plangebied komen geen transportroutes voor gevaarlijke stoffen voor. De risicovolle inrichtingen zijn op de risicokaart van de provincie Fryslân weergegeven. Uit de risicokaart van de provincie Fryslân blijkt dat zich in en nabij het plangebied geen risicovolle inrichtingen bevinden die vallen binnen de reikwijdte van het BEVI.

Externe veiligheid levert voor dit bestemmingsplan geen belemmeringen op.

4. 8. Luchtkwaliteit

Op 15 november 2007 is de *Wet luchtkwaliteit* in werking getreden, als wijziging in de *Wet milieubeheer*. Deze *Wet luchtkwaliteit* vervangt het *Besluit luchtkwaliteit 2005*.

De wet is enerzijds bedoeld om de negatieve effecten op de volksgezondheid aan te pakken, als gevolg van te hoge niveaus van luchtverontreiniging. Anderzijds heeft de wet tot doel mogelijkheden te creëren voor ruimtelijke ontwikkeling, ondanks overschrijdingen van de Europese grenswaarden voor luchtkwaliteit.

De *Wet luchtkwaliteit* voorziet onder meer in een gebiedgerichte aanpak van de luchtkwaliteit via het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). De programma-aanpak zorgt voor een flexibele koppeling tussen ruimtelijke activiteiten en milieugevolgen. Luchtkwaliteitseisen vormen onder de *Wet luchtkwaliteit* geen belemmering voor ruimtelijke ontwikkeling als:

- er geen sprake is van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
- een project, al dan niet per saldo, niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit leidt;
- een project is opgenomen in een regionaal programma van maatregelen of in het NSL;
- een project "niet in betekenende mate" bijdraagt aan de luchtverontreiniging.

Van bepaalde projecten met getalsmatige grenzen is vastgesteld dat deze "niet in betekenende mate" bijdragen aan de luchtverontreiniging.

Een project draagt "niet in betekende mate" bij aan de luchtverontreiniging als de 1% grens niet wordt overschreden. De 1% grens is gedefinieerd als 1% van de grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie van fijn stof (PM₁₀) of stikstofdioxide (NO₂). Dit komt overeen met 0,4 microgram/m³, voor zowel PM₁₀ als NO₂. Projecten die "niet in betekende mate" bijdragen aan de luchtverontreiniging zijn onder andere woningbouw- en kantoorlocaties tot een maximum aantal woningen c.q. vierkante meters bruto vloeroppervlak en bepaalde inrichtingen. Deze projecten mogen zonder toetsing aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit uitgevoerd worden.

Voor de gemeente Franekeradeel is nagegaan of er sprake is van overschrijdingen van de wettelijke luchtkwaliteitsnormen voor luchtverontreinigende stoffen. Het onderzoek heeft betrekking op plaatsen waar, naar redelijke verwachting, mensen blootgesteld worden aan luchtverontreiniging. De resultaten van dit onderzoek zijn opgenomen in de Rapportage luchtkwaliteit 2005 (Gemeente Franekeradeel / Milieuadviesdienst, 6 juli 2006). De eindconclusie van het onderzoek is dat in de gemeente Franekeradeel geen overschrijdingen van grenswaarden zijn vastgesteld. Er hoeven geen lokale maatregelen te worden getroffen tot het verbeteren van de luchtkwaliteit.

In het onderhavige bestemmingsplan is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde. Hiermee voldoet het bestemmingplan aan de *Wet luchtkwaliteit* en zijn er op het gebied van luchtkwaliteit geen belemmeringen te verwachten.

4. 9. Kabels en leidingen

In het plangebied is sprake van één ruimtelijk relevante, openbare nutsleiding. Het betreft een rioolpersleiding met een bebouwingsvrije afstand van 6 meter aan weerszijden van deze leiding. De leiding vormt geen belemmering voor het plangebied.

Uit een overlegreactie van de Gasunie is gebleken dat het plangebied buiten de 1% letaliteitsgrens van de leidingen van de Gasunie ligt.

5. PLANUITGANGSPUNTEN

In de vorige hoofdstukken is de ruimtelijk-functionele structuur van het plangebied weergegeven. Tevens is aandacht besteed aan de milieu- en omgevingsaspecten in het plangebied en is het relevante provinciale en gemeentelijke beleid samengevat. Op basis hiervan kunnen de volgende uitgangspunten voor het onderhavige bestemmingsplan worden geformuleerd.

5. 1. Algemene uitgangspunten

De woonfunctie en de bedrijfsfunctie zijn de belangrijkste functies in het plangebied. Daarnaast zijn voor Achlum de cultuurhistorisch waardevolle elementen (waaronder het beschermde dorpsgezicht en de Slachtedijk) nadrukkelijk van belang.

Ook zijn in het gebied maatschappelijke voorzieningen aanwezig en delen met een gemengd karakter. Ten aanzien van de huidige karakteristiek van het plangebied, kan worden aangenomen dat er slechts een enkele ruimtelijke en/of functionele verandering zal plaatsvinden. Het beleid ten aanzien van het plangebied is daarom gericht op het handhaven en waar mogelijk versterken van de bestaande ruimtelijke en functionele structuur, waarin ook de belangen van de cultuurhistorische waardevolle gebieden worden meegenomen. Het behoud van de kenmerkende elementen in de oude kern van het dorp, zoals de kenmerkende structuur van rondom de oude Achlumerterp, is hierin een belangrijk uitgangspunt.

Als hoofduitgangspunt geldt nadrukkelijk dat het karakter van het dorp gehandhaafd c.q. versterkt zal worden. Voorwaarde hierbij is, dat rekening wordt gehouden met de andersoortige functies en hun ruimtelijke en milieuhygiënische mogelijkheden of beperkingen. Tegelijkertijd moet met dit bestemmingsplan een goed woon- en verblijfklimaat en een goed ondernemersklimaat worden geboden.

5. 2. Wonen

- *Algemeen*

Uitgangspunt ten aanzien van het bestaande woongebied is het behoud en zo mogelijk de versterking van de woonfunctie en de huidige kwaliteit van het wonen. Vanuit deze doelstelling moet kwaliteitsverbetering van woning(en) en omgeving, aangepast aan de eisen van de tijd, mogelijk zijn. Hiermee kan worden ingespeeld op veranderende behoeftespatronen van de bewoners, uiteraard na toetsing aan de ruimtelijk-functionele randvoorwaarden en het algemeen belang.

Door een redelijke mate van globaliteit en flexibiliteit in het plan in te bouwen, wordt hiertoe de mogelijkheid geboden. Een beperkte uitbreiding in het bestaande bebouwingspatroon is mogelijk, mits uitgevoerd met inachtnaam van de aangrenzende bouwmassa en bebouwingspatronen. Eventueel kunnen, via ontheffing, iets ruimere uitbreidingsmogelijkheden worden toegestaan bij (bestaande) woningen.

In ruimtelijk opzicht zullen de bebouwingspatronen en -structuren zoveel

mogelijk gehandhaafd blijven, waarbij ook aandacht besteed zal moeten worden aan de waardevolle aspecten van verschillende, oudere bebouwingspatronen in het plangebied.

Naast eerder genoemde toetsingscriteria zijn ook de structuren en (zicht)lijnen van de onbebouwde gebieden c.q. de tuinen, straten, bermen, groenelementen en pleintjes van belang. In relatie tot de woonfunctie van het plangebied kan worden gesteld dat aandacht moet worden geschonken aan de kwaliteit van de woonomgeving. Hierbij gaat het om openbaar groen en de inrichting van wegen en woonstraten (bijvoorbeeld parkeerplaatsen, straatmeubilair en verkeersdrempels).

- *Woonomgeving*

In relatie tot de woonfunctie van het plangebied moet ook aandacht worden geschonken aan de kwaliteit van de woonomgeving. Hierbij gaat het om openbaar groen en de inrichting van wegen en woonstraten (bijvoorbeeld parkeerplaatsen, straatmeubilair en verkeersremmende drempels). In het bestemmingsplan zijn mogelijkheden opgenomen voor verbetering van de kwaliteit van de woonomgeving.

Daarnaast kan in dit kader ook worden gedacht aan het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van binnengebieden en (overbodige) parkeerplaatsen.

5. 3. Cultuurhistorisch waardevolle elementen

In ruimtelijk opzicht kan ook behoud en versterking van de oude bebouwingspatronen en structuren en de vele open c.q. groenelementen van het dorp, als uitgangspunt worden aangemerkt. De te behouden c.q. te versterken elementen zijn in dit verband het beschermd dorpsgezicht, de Slachtedijk en de archeologisch waardevolle gebieden. Ook komt er een aantal rijksmonumenten in het dorp voor.

- *Beschermd dorpsgezicht*

De ruimtelijke structuur van Achlum wordt gekenmerkt door het vierkant dat wordt gevormd door de oost-west lopende Dorpsstraat en Tanjabuurt, de noord-zuid lopende Monnikenweg en het Jonkerschap. Een groot deel hiervan is beschermd dorpsgezicht. Waardevolle structurende onderdelen hierin zijn de vele groen- en waterelementen in de vorm van onder meer de terp, het binnenveld, groenstroken, karakteristieke, begeleidende beplanting, de Slachtedijk en de Achlumervaart. In dit geheel is de terp met bebouwing een belangrijk gezichtsbepalend element dat in samenhang met de openheid van het gebied er omheen, maar ook als gevolg van de lagere ligging van de omliggende gronden, een extra accent heeft en dient te houden.

Het beleid binnen het beschermd dorpsgezicht is erop gericht het cultuurhistorische en ruimtelijk waardevolle bebouwingspatroon te handhaven en (waar mogelijk) te versterken. Ook het behoud van karakteristieke bebouwing en panden staat voorop. Hierbij wordt gestreefd naar het behoud van de structureel bepalende panden.

Het open binnenveld, met daarin het kaatsveld en een perceel agrarische grond, dient zoveel mogelijk in stand gehouden te worden. Tevens zal gestreefd worden om het accent van de terp met bebouwing in samenhang met de openheid van het gebied er omheen en als gevolg van de lagere ligging van de omliggende gronden te versterken. Ook dient de structuur-bepalende functie van het groen in stand te worden gehouden, en waar mogelijk hersteld worden.

Tenslotte zal het gebruik van structuur-bepalende materialen en kleuren, zowel met betrekking tot het oprichten van gebouwen als het inrichten van de bijbehorende tuinen en de openbare ruimte, worden nagestreefd. Het beschermde dorpsgezicht is door middel van een dubbelbestemming in het plan geregeld.

In bijlage 1 is het aanwijzingsbesluit met toelichting tot het beschermd dorpsgezicht opgenomen. Uitgangspunt is dat bij ontwikkelingen in het plangebied het gestelde in bijlage 1 in acht wordt genomen.

- *Slachtedijk*

De Slachtedijk (Ludingaweg) loopt eerst aan de noordkant van de vaart (fietspad), en verder rondom het vierkant via de Monnikenweg en het Jonkerschap, om vervolgens zijn weg langs de Achlumervaart te vervolgen. Het behoud en (waar mogelijk) versterken van de cultuurhistorische en de landschappelijke waarden van de dijk staat voorop. Ook de Slachtedijk is door middel van een dubbelbestemming in dit plan geregeld.

- *Monumenten*

In het plangebied komt een aantal panden voor die zijn aangewezen als beschermd rijksmonumenten die op basis van de *Monumentenwet* worden beschermd. Het bestemmingsplan hoeft dan ook geen beschermende regeling meer te treffen. Het betreft de volgende panden:

- De Terp 1;
- Dorpsstraat 6, 17 en 18;
- Jonkerschap 1;
- Monnikenweg 2;
- Tanjabuurt 8, 10 tot en met 18, 20, 22 tot en met 31.

Wel is aan weerszijden van de Achlumervaart, ter hoogte van de Tanjabuurt en de Dorpsstraat, een gevellijn opgenomen om op deze wijze het karakteristieke bebouwingsbeeld te beschermen.

5. 4. Bedrijvigheid

- *Algemeen*

De bedrijvigheid in het plangebied vertoont een kleinschalige concentratie op het bedrijventerreintje "De Jister". Daarnaast komt in de rest van het dorp een aantal bedrijven voor. Voorzover de bedrijven in het bezit zijn van de benodigde (bouw- en) milieuvergunning(en) c.q. onder een AMvB op grond van de *Wet milieubeheer* vallen, mogen deze hun bedrijfsactiviteiten voortzetten. Geluidszoneringsplichtige en/of risicovolle inrichtingen, alsmede vuurwerkbedrijven zijn in het gehele plangebied niet toegestaan.

In het dorp komen bedrijven voor die passen binnen het karakter van Achlum. Het beleid is voornamelijk gericht op handhaving. Bedrijven uit ten hoogste de milieucategorie 2 zijn toegestaan, bedrijven uit een hogere categorie zijn specifiek aangeduid. Alhoewel binnen dit plan niet een mogelijkheid is opgenomen om bij bedrijfsbeëindiging de bedrijfslocaties om te zetten in een woonfunctie, kan eventueel door middel van een zelfstandige bestemmingsplanprocedure deze functiewijziging worden gerealiseerd, indien de woonfunctie in het plangebied daarmee wordt versterkt. Dit is ter plekke van het bedrijventerreintje "De Jister" niet wenselijk.

Vanwege de sterke woonfunctie van de omgeving, zijn uitbreidingen van bedrijvigheid en voorzieningen slechts mogelijk na een gedegen ruimtelijke, functionele en milieuhygiënische afweging. De huidige bedrijven kunnen binnen de gegeven ruimtelijke en milieugrenzen blijven functioneren.

Naast de bedrijven die zijn bestemd als "Bedrijf" komt de detailhandelsfunctie en de diensverlenende functie op enkele plekken in het plangebied voor. Langs de Tanjabuurt en de Dorpsstraat is sprake van een gemengd gebied met winkels, woningen en bedrijven en een aantal adressen met een gemengde functie dat onder is bestemd. Dit zijn bedrijven die zich qua functie goed met de woonfunctie verenigen, waarbij het beleid tevens gericht is op handhaving.

Verder komt één agrarisch bedrijf in het plangebied voor. Binnen de milieuraandvoorwaarden zoals die in de milieuvergunning is opgenomen, is dit bedrijf inbestemd onder een specifieke bestemming. Het beleid is gericht op handhaving.

5. 5. Sportief-recreatieve voorzieningen

Voor de sportief-recreatieve voorzieningen (het sportveld, het kaatsveld en de ijsbaan) in het plangebied is het beleid gericht op handhaving. Niet alleen voor Achlum, maar ook voor de omgeving van het dorp, is het van belang dat deze voorzieningen behouden blijven. Ze zijn belangrijk voor de leefbaarheid van het dorp en haar omgeving.

5. 6. Maatschappelijke voorzieningen

In Achlum komen ook maatschappelijke voorzieningen voor, zoals basisscholen een kerk en een multifunctioneel dorps huis. Het beleid voor de maatschappelijke voorzieningen is gericht op handhaving. Het behoud en verbeteren van de voorzieningen staat hierin voorop. Waar mogelijk wordt gericht op verbreding en gebruiksintensivering. Het bestemmingsplan biedt ruimte voor een eventuele uitbreiding. Naast de noodzaak van een goed functioneren van de voorziening zelf, wordt bij uitbreiding met name gelet op de invloed op het wonen en andere voorzieningen.

5. 7. Openbare ruimte

- *Algemeen*

Met betrekking tot de openbare ruimtes, de groenvoorzieningen, het water en de wegen, worden geen grote ruimtelijke veranderingen verwacht.

Wel wordt ervan uitgegaan dat incidenteel veranderingen en/of aanpassingen wenselijk zijn, met name vanuit het oogpunt van beheer en onderhoud en de woonkwaliteit.

- *Wegen*

Ten aanzien van het verkeer is het beleid gericht op een vlotte en duidelijke verkeersafwikkeling.

Ten behoeve hiervan zal de bestaande hiërarchie binnen de structuur van het wegennet en de inrichting van de woonstraten en de wijkontsluitingswegen zoveel mogelijk worden gehandhaafd. Aanpassingen hebben alleen betrekking op de wijzigingen in het kader van het veiligheidsbeleid zoals dat is omschreven in het Categoriseringsplan. Daarin is aangegeven dat het doel is om een groot deel van het plangebied in te richten als 30 km/uur gebied. Hiermee komt de verblijfsfunctie in deze gebieden voorop te staan. Op een deel van de Hitzumerweg, het Jonkersschap en de Monnikenweg blijft een maximumsnelheid van 50 km/uur gehandhaafd. De bebouwde komgrens zal tot aan het begin van De Jister worden teruggebracht. Het uitgangspunt met betrekking tot parkeren is dat bedrijven op het eigen perceel in de benodigde parkeerruimte voorzien.

Voor eventuele nieuwe ontwikkelingen in het plangebied geldt als uitgangspunt dat deze worden voorzien van het benodigde aantal parkeerplaatsen.

- *Groen*

Wat betreft de groenstructuur is het beleid erop gericht om de aanwezige groenelementen en beplantingen te handhaven en waar mogelijk te versterken. Eén en ander zal moeten leiden tot een versterking van het woon- en leefmilieu en de totale ruimtelijke structuur van het plangebied. Waardevolle groenelementen zijn bijvoorbeeld te vinden langs het bos in het westen van Achlum en de "kamer" centraal in het dorp, waar onder andere het kaatsveld is gelegen. Verder zijn het sportveld / de ijsbaan en de agrarische percelen in het dorp belangrijke groenelementen om te handhaven.

- *Water*

De in het plangebied lopende Achlumervaart heeft een functie voor de kleine watersport, alsmede voor de vis- en schaatsrecreatie. Het beleid is erop gericht het aanwezige water en de voorzieningen in dit water te handhaven c.q. te versterken, waarbij het toeristische karakter voorop staat.

5. 8. Obstakels en randvoorwaarden

- *Milieu*

Met het geluidhinderaspect zal in zoverre rekening moeten worden gehouden, dat bij veranderingen / uitbreidingen van geluidsgevoelige gebouwen langs zoneplichtige wegen, geen toename van de geluidbelasting en van het aantal geluidgehinderden optreedt. Om dit te bereiken zijn langs zoneplichtige wegen uitbreidingen van woningen richting de weg niet toegestaan.

Bij ontwikkelingen langs zoneplichtige wegen die in dit bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt via een ontheffing, zal worden getoetst aan de bepalingen van de *Wet geluidhinder* (zie paragraaf 4.2.).

Wat betreft het milieuhinderaspect vanwege bedrijvigheid, kan worden gesteld dat de huidige bedrijvigheid wordt vastgelegd op de bestaande situaties en dat het bestemmingsplan alleen perceelsgebonden ontwikkelingsmogelijkheden biedt. Verder geldt naast het bestemmingsplan de *Wet milieubeheer*, die overlast van bedrijven via milieuvergunningen reguleert.

- *Kabels, leidingen, en dergelijke*

In het plangebied is een rioolpersleiding gesitueerd. Aan weerszijden van deze leiding geldt een aantal (bouw)beperkingen. Voor de rioolpersleiding is een bebouwingsvrije zone van 6 meter aan weerszijden opgenomen.

Verder zijn er verschillende kleinere nutsvoorzieningen aanwezig. Het gaat hier om gebouwtjes die een grotere inhoud hebben dan 45 m³ en een bouwhoogte van meer dan 3,00 meter hebben. Deze zijn onder een specifieke bestemming ondergebracht.

Voor kleinere bebouwing is geen specifieke regeling getroffen. Deze kunnen in het algemeen op grond van de *Woningwet* en het daarop gebaseerde *Besluit vergunningsvrije en licht-bouwvergunningsplichtige bouwwerken* (BBLB) zonder bouwvergunning worden gerealiseerd.

6. PLANBESCHRIJVING

6. 1. Het juridisch systeem

In voorgaande hoofdstukken zijn de uitgangspunten voor de ruimtelijke situatie in het plangebied aangegeven. Deze uitgangspunten zijn getoetst aan de milieu- en omgevingsaspecten. In dit hoofdstuk wordt de inhoud van de bestemmingen (de gebruiks- en bebouwingmogelijkheden) toegelicht en wordt aangegeven hoe de uitgangspunten hun juridische vertaling in het eigenlijke plan hebben gekregen. Het bestemmingsplan omvat de geometrisch bepaalde planobjecten met bijbehorende regels als vervat in een GML - bestand. De bestemmingen zijn juridisch vastgelegd in de regels (voorheen werd dit voorschriften genoemd) behorende tot dit plan en kunnen worden vertaald naar een plankaart.

- *SVBP 2008*

Het bestemmingsplan is opgezet als een digitaal raadpleegbaar plan. Deze digitale versie is bedoeld om de burger "online" informatie te verschaffen omtrent het bestemmingsplan. Bovendien is de digitale versie bedoeld voor uitwisseling van gegevens binnen de gemeente en met andere overheidsinstanties.

Het bestemmingsplan is naar aanleiding van de inwerkingtreding van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening op 1 juli 2008 opgezet volgens de per 1 juli 2009 verplichte landelijke Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP 2008). Deze standaard - welke slechts een systematische standaardisering betreft en geen inhoudelijke standaard is verplicht in het nieuwe Besluit op de ruimtelijke ordening (Bro). Zo voorziet het SVBP in een standaardopbouw van een bestemmingsplan door onder andere:

- standaardbenamingen van een bestemming en de daarin voorkomende bepalingen (bouwregels, aanlegvergunningen e.d.);
- de alfabetische volgorde van de begripsbepalingen en bestemmingen;
- een vaste volgorde van een indeling van een bestemming;
- een aantal standaard begripsbepalingen;
- een standaard wijze van meten;
- vaste kleuren en kleurcodes van een bestemming op de plankaart;
- standaard benamingen van aanduidingen op de plankaart en in de regels.

In het kader van de nieuwe wet- en regelgeving zal het plan technisch als een digitaal raadpleegbare versie uitgevoerd worden en zal voldoen aan de eisen van DURP (digitale uitwisseling in ruimtelijke processen). Het plan kan in het informatiesysteem van de gemeente en diverse andere overheden worden ingevoerd en worden ontsloten via internet. Er zal een analoge (papieren) versie van het bestemmingsplan naast het digitale plan blijven bestaan. Het vaststellen van een digitale versie is vanaf de invoering van de nieuwe Wro overigens verplicht.

- *Nieuwe Wet ruimtelijke ordening*

Daarnaast is een aantal essentiële onderdelen in het bestemmingsplan veranderd. Het betreffen onder meer:

- het vervallen van de gebruiksbepaling en de strafbepaling. Deze is opgenomen in de nieuwe Wro;
- een gestandaardiseerde bepaling met betrekking tot het overgangsrecht en anti-dubbeltelbepaling. De tekst hiervan is integraal overgenomen uit het nieuwe Bro;
- het vervallen van de uitsluiting van de aanvullende werking van de Bouwverordening. Bepalingen met betrekking tot bijvoorbeeld erf- en terreinafscheidingen die vooreerst aan de Bouwverordening konden worden overgelaten, worden nu in het bestemmingsplan geregeld;
- binnenplanse vrijstellingen worden nu ontheffingen genoemd.

De regels bevatten allereerst een bestemmingsomschrijving. Hierin is per bestemming uitgewerkt voor welk doel of doeleinden de gronden mogen worden benut. Naast de bestemmingsomschrijving zijn in de regels bouwregels, aanlegvergunningen en gebruiksregels opgenomen. In de bouwregels zijn - gerelateerd aan de toegelaten gebruiksfuncties - eisen gesteld aan de hoogte, aard, nadere situering, diepte, aantal bouwlagen enzoovorts van gebouwen en bouwwerken.

In de regels is daarnaast een aantal aanlegvergunningstelsels opgenomen voor het uitvoeren van in de regels omschreven werkzaamheden zoals rooien van bomen of het afgraven van gronden. De gebruiksregels verbieden bepaalde vormen van gebruik binnen een bestemming (specifieke gebruiksregels) dan wel alle gebruik in strijd met de gegeven bestemming (algemene gebruiksregels).

Relatie met aanverwante wet- en regelgeving

- *Vergunningsvrij bouwen*

Sinds 1 januari 2003 is de gewijzigde *Woningwet* met het daarbijbehorende *Besluit bouwvergunningsvrije en licht-bouwvergunningplichtige bouwwerken* (Bblb) in werking getreden. Dit betekent dat een grote categorie bouwwerken, zoals garages, serres, e.d., binnen nader gestelde maximale afmetingen, bouwvergunningsvrij gerealiseerd kan worden. Het bouwen van deze bouwwerken wordt in principe niet aan het bestemmingsplan getoetst. Overigens geldt voor beschermde dorpsgezicht een uitzondering op het vergunningsvrij bouwen. Dit is door middel van de dubbelbestemming "Waarde - Beschermd Dorpsgezicht" in het plan geregeld. Hiermee worden extra eisen aan ontwikkelingen gesteld. Paragraaf 6.3 gaat hier nader op in.

- *Geluidhinder*

In dit bestemmingsplan is met het aspect geluidhinder rekening gehouden door van de zoneplichtige wegen die zich in het plangebied bevinden dwarsprofielen op de plankaart weer te geven. Binnen de bestemming "Verkeer" is een strijdig-gebruiksbepaling opgenomen, opdat, behoudens ontheffing, van de aangegeven dwarsprofielen niet wordt afgeweken.

- *Relatie bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en verkeer*

In de bebouwingsbepalingen van de verkeersbestemmingen is slechts een maximale hoogte gesteld aan bouwwerken die geen directe relatie hebben met de verkeersfunctie.

Dit omdat bouwwerken ten behoeve van verkeersvoorzieningen aangemerkt worden als vergunningsvrije bouwwerken, die niet aan het bestemmingsplan worden getoetst.

6. 2. Toelichting op de bestemmingen

In deze paragraaf wordt een toelichting gegeven op de gebruiks- en bebouwingsmogelijkheden van de bestemmingen die in dit plan voorkomen.

- *Agrarisch - Bedrijf*

In het plangebied komt één agrarisch bedrijf voor, dat dienovereenkomstig is bestemd. De gronden en de gebouwen mogen uitsluitend gebruikt worden ten behoeve van de uitoefening van een grondgebonden agrarisch bedrijf. Door middel van het bouwvlak en de bouwregels zijn respectievelijk de situering, het volume en de hoogte van de bebouwing vastgelegd. In verband met de aanwezigheid van woningen ten zuidwesten van het agrarische bedrijf, heeft de huidige omvang en grootte van de gebouwen hiervoor als uitgangspunt gediend. Het is niet mogelijk het agrarisch bedrijf dichter naar de woonbebouwing uit te breiden.

Tevens is maximaal één woning bij het bedrijf toegestaan ter plaatse van de aanduiding "bedrijfswoning".

- *Agrarisch - Cultuurgrond*

Op diverse plaatsen aan de randen van het dorp en één perceel midden in het dorp ligt een agrarisch perceel. Deze worden geregeld door middel van de bestemming "Agrarisch - Cultuurgrond". Voortzetting van de agrarische (hobby)functie is daarmee vastgelegd. Binnen de bestemming is geen bebouwing toegestaan.

Een deel van de gronden in het noorden van het plangebied wordt 's winters als ijsbaan gebruikt. Deze functie is geregeld door middel van een specifieke aanduiding.

- *Bedrijf*

Vrijwel alle zelfstandige bedrijven in het plangebied, voor zover zij niet zijn geregeld onder de bestemming "Agrarisch - Bedrijf" en "Gemengd" zijn onder de bestemming "Bedrijf" ondergebracht. Gelet op de aard en/of de mogelijke milieubelasting van bedrijven in relatie tot de woonomgeving, zijn in het plan in principe alleen bedrijven uit ten hoogste milieucategorie 2 toegestaan. Daarnaast zijn door middel van aanduidingen nog zes bedrijven uit een hogere milieucategorie bij recht toegestaan. Het gaat hierbij om:

- twee bouwbedrijven;
- een goederenwegvervoersbedrijf;
- een chocoladefabriek;
- een metaaloppervlaktebehandelingsbedrijf;
- een timmerwerkfabriek.

Bij het opheffen of verplaatsen van één van de bedrijven is het niet toegestaan dat een ander bedrijf uit deze milieucategorieën zich hier kan vestigen. Indien hier sprake van is, is een bedrijf uit ten hoogste milieucategorie 2 toegestaan.

Wel kan eenzelfde bedrijf als is aangeduid op deze plaatsen worden gevestigd. In de planregels wordt voor de betreffende (milieu)categorieën verwezen naar de in de bijlagen opgenomen Bedrijvenlijst.

Het bestemmingsplan biedt alleen een regeling over de aard van de bedrijven. De daadwerkelijke milieueffecten dienen meer specifiek te worden geregeld door middel van de *Wet milieubeheer*.

In het plangebied komt binnen de bestemming een aantal woningen voor. Deze zijn door middel van een specifieke aanduiding geregeld. Per bedrijf kan één bedrijfswoning worden gesitueerd. Eventueel nieuwe bedrijfswoningen kunnen bij ontheffing worden gerealiseerd.

- *Bedrijf - Nut*

Deze bestemming heeft betrekking op de gebouwen ten behoeve van de openbare nutsvoorziening, die verspreid in het plangebied aanwezig zijn, zoals transformator- en gasdrukregelstations. Aangezien de betreffende gebouwen een inhoud hebben groter dan 45 m³, zijn ze afzonderlijk bestemd. Nutsgebouwtjes met een kleinere inhoud dan 45 m³ zijn vergunningsvrij.

- *Bos*

Het bos in het westen van het dorp, langs De Jister / de Ludingaweg, een bosstrook tussen de Hitzumerweg en de Alde Loop en het afschermd stuk bos tussen de bedrijven aan De Jister en het buitengebied, is door middel van een dienovereenkomstige bestemming geregeld. Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd.

Het is door middel van een aanlegvergunningstelsel bepaald dat het verwijderen van bebossing en beplanting niet is toegestaan, zonder dat hiervoor een vergunning van Burgemeester en Wethouders is afgegeven.

- *Gemengd*

Een deel van de (oude) kern van het dorp is bestemd onder "Gemengd". Binnen deze bestemming zijn verschillende functies mogelijk gemaakt, waarin het centrum zich kan ontwikkelen. Kort samengevat komt dit op het volgende neer:

- ruimte bieden aan ontwikkelingen die de centrumfunctie ondersteunen en versterken, waarbij sturing optreedt in de richting van een compact en levendig centrum;
- handhaven en zo mogelijk versterken van de menging van functies, waarbij speciale aandacht dient uit te gaan naar de woonfunctie;
- toestaan van enige uitbreiding van niet-woonfuncties binnen de ruimtelijke randvoorwaarden, vanuit de cultuurhistorische waarde.

Functioneel gezien is uitwisselbaarheid van functies en combinaties van functies mogelijk. De functies waar het dan om gaat, zijn wonen, detailhandel, maatschappelijke voorzieningen en (lichte) bedrijvigheid. Ook een supermarkt kan worden gerealiseerd binnen deze bestemming.

Wonen, of een combinatie van wonen met een nadere functie, is binnen de gehele bestemming mogelijk.

Er is een vaste diepte van het bouwblok ingetekend. In een aantal gevallen is een gevellijn opgenomen om het karakteristieke bebouwingsbeeld te handhaven.

Bedrijven die zich qua milieu verdragen met een aangrenzende woonfunctie, zijn binnen deze bestemming toegestaan.

Het betreft bedrijven uit milieucategorie 1 en 2. Burgemeester en Wethouders kunnen ontheffing verlenen voor bedrijven die niet in de lijst zijn opgenomen, maar naar de aard en invloed op de omgeving vergelijkbaar met de wel toegestane categorieën van bedrijven.

In dat geval vindt, ook in het kader van de vergunningverlening, een milieuhygiënische toets plaats. Naast het bestemmingsplan is namelijk de milieuvergunning het sturingsinstrument met betrekking tot het al dan niet passend zijn van een bedrijf in het dorpscentrum.

Geluidszoneringsplichtige inrichtingen, risicovolle inrichtingen en/of vuurwerkbedrijven zijn binnen de bestemming niet toegestaan.

- *Groen*

De bestemming "Groen" heeft betrekking op het (openbaar) groen in het plangebied, in de vorm van bermen, groenstroken, plantsoenen en speelterreinen. Realisatie van speeltoestellen is binnen de bestemming mogelijk. Binnen deze bestemming zijn geen gebouwen toegestaan.

- *Maatschappelijk*

De bestemming "Maatschappelijk" heeft betrekking op de diverse maatschappelijke voorzieningen in het plangebied. De bestemming is toegekend aan de basisscholen en de kerken. Het dorps huis is door middel van een specifieke aanduiding geregeld. Bouwvlakken op de kaart geven aan waar de gebouwen mogen worden gebouwd. Als de ruimte en de situatie ter plaatse het toelaat, en dit voor het functioneren van de voorziening noodzakelijk is, zijn enige uitbreidingsmogelijkheden geboden en is het bouwvlak ruimer getekend dan de bestaande bebouwing. Overigens kan van de hierboven bedoelde bouwregels wel onder voorwaarden ontheffing worden verleend.

Verder is voor de verschillende gebouwen steeds een maximale bouwhoogte op de kaart opgenomen (welke over het algemeen is afgestemd op de huidige en daarmee vaak ook gewenste situatie) en daar waar nodig, in verband met het gewenste straat- en bebouwingsbeeld, naast een bouwhoogte, ook een maximale goothoogte.

De kerktoren van de Nederlandse Hervormde Gemeente is in verband met de hoogte specifiek aangeduid. Ook is de begraafplaats rondom de kerk aangeduid in het plan.

- *Sport*

Deze bestemming is gelegd op het sportveld en het kaatsveld. Ook de bijbehorende voorzieningen zijn in de bestemming geregeld. De sport- en recreatieve voorzieningen kunnen in het bouwvlak worden gebouwd. Het plan biedt verder nog de ruimte om binnen elk bestemmingsvlak maximaal 200 m² aan gebouwen op te richten.

- *Verkeer*

De bestemming "Verkeer" heeft betrekking op de doorgaande wegen in het plangebied en andere wegen met een belangrijke verkeersfunctie. Het betreft een deel van de Hitzumerweg, het Jonkersschap en de Monnikenweg. In tegenstelling tot de overige wegen / woonstraten in het plangebied (die meer het karakter van een verblijfsgebied hebben) staat de doorstroming van het verkeer voorop. Voor deze wegen geldt een geluidzone op basis van de *Wet geluidhinder*, aangezien hier een maximumsnelheid van 50 km/uur (of meer) van toepassing is.

Binnen de bestemming is het aanleggen van wegen en paden of het anderszins inrichten van het bestemmingsvlak in afwijking van het op de plankaart aangegeven dwarsprofiel, dan ook in principe niet mogelijk, omdat daardoor de geluidsbelasting op de gevel van de aangrenzende woningen zou kunnen toenemen. Wel kan van het aangegeven dwarsprofiel ontheffing worden verleend, mits hierdoor geen wezenlijke verslechtering van de geluidssituatie optreedt.

- *Verkeer - Verblijf*

De bestemming "Verkeer - Verblijf" is bedoeld voor de (woon)straten en paden in het plangebied, waar een 30 km/uur-regime geldt of gaat gelden. Niet de doorgaande ontsluitingsfunctie, maar de verblijfsfunctie staat voorop. Binnen deze bestemming komt aan de Oosterstraat een aantal garageboxen voor. Deze zijn door middel van een dienovereenkomstige aanduiding in het bestemmingsplan geregeld.

- *Water*

De bestemming "Water" heeft betrekking op onder meer de Achlumervaart. Verder zijn ook de structuurbepalende waterlopen en waterpartijen onder deze bestemming gebracht. Het bestemmingsplan gaat niet in op aanleggelegenheid; hiervoor is de gemeentelijke Ligplaatsenverordening het aangewezen instrument.

- *Wonen - 1 en Wonen - 2*

De bestemming "Wonen" is toegekend aan alle grondgebonden woningen in het plangebied, voor zover niet deel uitmakend van de bestemming "Gemengd". Deze bestemming heeft betrekking op het merendeel van de gronden in het plangebied. Het onderscheid tussen "Wonen - 1" en "Wonen - 2" heeft te maken met het verschil in goot- en bouwhoogte van de woningen.

"Wonen - 1" heeft betrekking op alle woningen bestaande uit één bouwlaag met een kap, "Wonen - 2" betreft de woningen in twee bouwlagen met kap.

Dit onderscheid is opgenomen teneinde het bestaande ruimtelijk beeld zoveel mogelijk te handhaven. De boerderij "Kleasterpleats" aan het Jonkerschap 1 is in verband met de bouwhoogte specifiek aangeduid, waarbij de huidige hoogte als maximum wordt gehanteerd.

Binnen de bouwregels wordt verder onderscheid gemaakt tussen hoofdgebouwen enerzijds en aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen anderzijds.

Voor de hoofdgebouwen zijn bouwvlakken opgenomen waarbinnen deze gebouwd moeten worden. Op plaatsen waar dat vanuit stedenbouwkundig en akoestisch oogpunt ongewenst is, en mogelijkheden bestaan voor het realiseren van extra woningen binnen het bouwvlak, is het aantal bestaande woning in het bouwvlak door middel van een maximum vastgelegd.

Daarbij is zoveel mogelijk een vaste bouwvlakdiepte aangehouden. Dat betekent dat er in veel gevallen nog ruimte binnen het bouwvlak is voor een vergroting van het hoofdgebouw, de woning.

Daar waar de ruimte al volledig benut is, kan eventueel, onder voorwaarden, via een ontheffing, gedeeltelijk buiten het bouwvlak worden gebouwd.

Voor de aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen is bepaald dat deze in principe 3 meter achter de naar de weg gekeerde gevel van de woning moeten worden gebouwd. Dit in verband met het voorkomen van een rommelig straat- en bebouwingsbeeld.

Verder mag bij iedere woning 80% van de oppervlakte van een hoofdgebouw aan aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen worden gebouwd (los van eventuele bouwvergunningvrije mogelijkheden). Bij ontheffing is eventueel een groter aantal vierkante meters mogelijk, waarbij maximaal 100% van de oppervlakte van het hoofdgebouw aan aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen mag worden gebouwd. In beide situaties mag ten hoogste 50% van de oppervlakte van het erf worden bebouwd, met een maximum van 100 m² aan aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen. De bestaande bijgebouwen die groter zijn dan de regeling mogelijk maakt zijn in het dorp door middel van een aanduiding geregeld. De onderlinge afstand tussen een hoofdgebouw en een bijgebouw zal ten hoogste 25,00 m bedragen.

Achter een woning aan de Monnikenweg 36 is een paardrijdbak aanwezig voor hobbymatig gebruik. Omdat deze niet in de standaardregeling past is de paardrijdbak voorzien van ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - paardrijdbak".

De kleedruimte aan de Tanjabuurt is tevens binnen deze bestemming opgenomen door middel van een specifieke aanduiding. Momenteel wordt hier niet meer gewoond. Gezien de ligging van dit pand (dat onder de bescherming valt van de *Monumentenwet*) is het mogelijk het gebouw (wederom) te gebruiken als woning.

Ter hoogte van zoneplichtige wegen zijn de bouwvlakken strak om de woningen getrokken, waardoor het niet mogelijk is dicht naar deze wegen toe te bouwen. De geluidsbelasting van geluidsgevoelige gebouwen (woonhuizen, inclusief aan- en uitbouwen) mag verder niet hoger zijn dan de daarvoor geldende voorkeurgrenswaarde of een verkregen hogere grenswaarde.

Dit is als voorwaarde bij de relevante ontheffingen opgenomen. Hierbij gelden de normen van de *Wet geluidhinder* als uitgangspunt.

6. 3. Toelichting op dubbelbestemmingen

Er is sprake van een viertal dubbelbestemmingen in het plangebied. Deze bestemmingen zijn als het ware over de reguliere bestemmingen heen gelegd. De juridische betekenis is echter gelijkwaardig.

- *Leiding - Riool*

Binnen het plangebied zijn rioolleidingen gelegen die planologische bescherming behoeven. Dienovereenkomstig zijn deze leidingen, met de bijbehorende beheersstroken (van 6 meter aan weerszijden van de leidingen), voorzien van de dubbelbestemming "Leiding - Riool". Binnen deze bestemming mag in beginsel niet worden gebouwd, tenzij hiervoor toestemming is verkregen van de leidingbeheerder.

- *Waarde - Archeologie*

Ter bescherming van mogelijk archeologische waarden, is voor een deel van het plangebied de bestemming "Waarde - Archeologie" van toepassing (verwezen wordt naar paragraaf 4.5. van deze toelichting). Bij bodemingrepen (waaronder ook ophogingen) zijn door middel van een aanlegvergunningenstelsel bepaalde werkzaamheden verboden die de archeologische waarden kunnen aantasten, zonder dat hiervoor een vergunning van Burgemeester en Wethouders is afgegeven. Indien de bodemingreep een groter oppervlak beslaat dan 50 m², is tevens een archeologisch onderzoek vereist. Ook kunnen er in bepaalde gevallen voorwaarden aan de bouwvergunning worden verbonden ter bescherming van archeologische waarden.

- *Waarde - Beschermd dorpsgezicht*

De kwaliteit van zowel de openbare ruimten als de groenstructuur van het beschermde dorpsgezicht van Achlum, is vastgelegd door middel van de dubbelbestemming "Waarde - Beschermd dorpsgezicht".

De volgende structurele ruimtelijke kenmerken van dit gebied worden met dit bestemmingsplan beschermd:

- de nokrichting (dit is in het bouwvlak aangeduid in geval dat de nokrichting haaks op de weg staat);
- de toe te passen materialen en kleuren;
- de plaatsing van de bijgebouwen ten opzichte van de gevels van het hoofdgebouw.

Indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het structurele groen en de cultuurhistorische en ruimtelijke waarden van het gebied, kunnen Burgemeester en Wethouders een aanlegvergunning afgeven voor het uitvoeren van de volgende werkzaamheden:

- het verwijderen van bomen, struiken en beplanting;
- het aanleggen, verbreden, verleggen of verharderen van wegen, paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
- het ophogen en/of afgraven van gronden.

Naast het bestemmingsplan, biedt ook de nota "Welstandsbeleid" beschermende regelingen voor het beschermde dorpsgezicht van de dorpskern van Achlum. In de welstandsnota is voor dit gebied onder andere geregeld dat:

- de daken zullen worden bedekt met gebakken dakpannen;
- de gevels zullen worden opgetrokken uit geelachtige of roodachtige, niet glanzende bakstenen;
- de omlijstingen van de gevels, de daklijsten, de dakgoten, de kozijnen en de ramen en de deuren, dienen uitgevoerd te zijn in groen of wit geverfd of gebeitst hout.

Bij ontwikkelingen in het plangebied binnen deze dubbelbestemming dient tevens voldaan te worden aan het gestelde zoals genoemd in bijlage 1.

- *Waarde - Cultuurhistorisch waardevolle dijk*

Het binnen het plangebied gelegen gedeelte van de Slachtedijk heeft, gezien de cultuurhistorische waarde van deze dijk, de dubbelbestemming "Waarde - Cultuurhistorisch waardevolle dijk" gekregen. Binnen deze bestemming zijn de werken en werkzaamheden waarmee en waarbij mogelijk schade zou kunnen worden toegebracht aan de cultuurhistorische waarden, aanlegvergunningplichtig gemaakt. Het betreft dan het ophogen en afgraven van gronden, het veranderen van het profiel van de dijk en het aanbrengen van beplanting.

7. UITVOERBAARHEID

Wettelijk bestaat de verplichting om inzicht te geven in de uitvoerbaarheidsaspecten van een bestemmingsplan. In dat verband wordt een onderscheid gemaakt tussen de maatschappelijke en de economische uitvoerbaarheid.

7. 1. Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Vanuit het oogpunt van maatschappelijke uitvoerbaarheid is de gemeente van mening dat belangenorganisaties en burgers moeten worden betrokken bij de voorbereiding van het onderhavige bestemmingsplan. Zij hebben in het kader van het vooroverleg kunnen reageren op de gemeentelijke beleidsvoornemens, zoals neergelegd in het voorontwerpbestemmingsplan. Om een ieder de gelegenheid te geven zijn visie naar voren te brengen, is overeenkomstig de gemeentelijke Inspraakverordening, een Inspraakprocedure gevolgd.

In dezelfde fase is het plan ook voorgelegd aan de betrokken diensten en instanties als bedoeld in het Overleg van het *Besluit ruimtelijke ordening*. Ten aanzien van alle ingekomen reacties is een standpunt bepaald, waarvan de resultaten in dit bestemmingsplan zijn verwerkt.

Het bestemmingsplan wordt vervolgens gereed gemaakt voor de wettelijke vaststellingsprocedure. Er is dan gelegenheid tot het schriftelijk kenbaar maken van zienswijzen bij de gemeenteraad.

7. 2. Economische uitvoerbaarheid

Het weergeven van de economische uitvoerbaarheid door middel van een cijfermatige opzet is in het kader van dit plan niet mogelijk. Het onderhavige bestemmingsplan is in feite een herziening en actualisering van bestaande regelgeving. Het plan is daarom weinig tot niet uitvoeringsgericht, maar meer een aanvulling op c.q. verbetering van een bestaand beoordelings- en toetsingskader voor verdere ontwikkelingen in het plangebied. Met betrekking tot de economische uitvoerbaarheid kan dan ook worden opgemerkt dat het hier een nagenoeg bestaande situatie betreft die in een nieuwe planologische regeling is vervat.

Een nieuwe onderdeel binnen de *Wet ruimtelijke ordening* wordt gevormd door de *Grondexploitatiewet*. Omdat in dit bestemmingsplan geen nieuwe ontwikkelingen aan de orde zijn, is de *Grondexploitatiewet* niet aan de orde en is het niet noodzakelijk een exploitatieplan op te stellen.

8. INSPRAAK EN OVERLEG

8. 1. Overleg

In het kader van het vooroverleg (het Overleg ex artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening) is het voorontwerp van het bestemmingsplan "Achlum" voorgelegd aan de volgende instanties:

1. Het hoofd van de Afdeling Ruimtelijke Plannen van de Provinsje Fryslân;
2. Het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu, VROM-Inspectie regio Noord (Groningen, Friesland en Drenthe);
3. Het Ministerie van Economische Zaken, Regio Noord;
4. Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat, de Hoofdingenieur-directeur Directie Noord-Nederland;
5. De Directeur van Directie Noord van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit;
6. Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten;
7. Het Ministerie van Defensie, Directie Noord/Ruimtelijke Ordening en Milieu te Zwolle;
8. Vitens Fryslân te Leeuwarden;
9. Bijkantoor NV Nederlandse Gasunie, Gastransport Services District Noord te Deventer;
10. Hoofdkantoor NV Nederlandse Gasunie te Groningen;
11. Hûs en Hiem, Welstandsadvisering en Monumentenzorg te Leeuwarden;
12. Regionale brandweer te Leeuwarden;
13. KPN Telecom BV, UTN Leidingbeheer te Zwolle;
14. NUON te Duiven;
15. Wetterskip Fryslân te Leeuwarden;
16. NV Essent te Leeuwarden;
17. Kamer van Koophandel Friesland te Leeuwarden;
18. KPN Telecom BV, Vaste NET / UTN Straalverbindingen te Apeldoorn.
19. Vereniging Dorpsbelangen Achlum te Achlum

De schriftelijke reacties van de overlegpartners onder 1, 2, 10, 12, 13 en 15 worden hierna afzonderlijk van commentaar voorzien. De overige instanties hebben aangegeven dat het voorontwerp van het bestemmingsplan Achlum hen geen aanleiding geeft tot het maken van opmerkingen of hebben niet gereageerd. Alle ontvangen reacties zijn in bijlage 2 bij deze toelichting aan het plan toegevoegd.

Ad 1 Provinsje Fryslân

Om duidelijk te maken hoeveel belang de provincie hecht aan de opmerkingen, zijn ze gecategoriseerd in de categorieën 1, 2, 3 en 4. Hieronder vindt een uitleg plaats van de verschillende categorieën:

- Categorie 1; strijd/spanning met directe provinciale belangen zoals weergegeven in essentiële / richtinggevende uitspraken in het streekplan;

- Categorie 2; strijd/spanning met directe provinciale belangen zoals weergegeven in richtinggevende / indicatieve uitspraken in het streekplan;
- Categorie 3; strijd/spanning met (indirecte) provinciale belangen zoals de wettelijke basiskwaliteiten in het omgevingsrecht, alsmede niet wettelijke basiskwaliteiten.
- Categorie 4; strijd/spanning met indirecte provinciale belangen bij de juridische kwaliteit van bestemmingsplannen, bijvoorbeeld in het belang van een adequate handhaving van het ruimtelijk beleid.

Categorie 2 (strijd met richtinggevende / indicatieve uitspraken in het streekplan)

Ter bescherming van het archeologisch waardevol gebied bevat het bestemmingsplan de (dubbel)bestemming "Waarde – Archeologie". In deze bestemming is naast een aanlegvergunningstelsel een 'bijzondere regel' opgenomen, waarin wordt bepaald dat de bouwvergunning voor bouwwerken met een oppervlakte van meer dan 50 m² kan worden verleend als vooraf archeologisch onderzoek is verricht. Wanneer bij het onderzoek archeologische waarden worden aangetroffen kan de bouwvergunning onder voorwaarden worden verleend.

De constructie is juridisch gezien niet juist. Het is niet mogelijk voorwaarden met betrekking tot archeologie te stellen aan bouwwerken die bij recht in het bestemmingsplan zijn toegestaan. De provincie adviseert in de dubbelbestemming een bouwverbod op te nemen voor bebouwing met een oppervlakte groter dan 50 m². Ontheffingsmogelijkheden kunnen worden opgenomen onder voorwaarde van archeologisch onderzoek.

Aanvullend adviseert de provincie in het aanlegvergunningstelsel en in de ontheffingsregels als criterium op te nemen dat een advies van de Provinciaal Archeoloog wordt gevraagd voordat onder voorwaarden een vergunning wordt afgegeven dan wel een ontheffing wordt verleend.

Reactie:

Op 1 september 2007 is de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz) in werking getreden. De wet maakt formeel onderdeel uit van de Monumentenwet 1988 (Mw). Het belangrijkste doel van de Wamz is de bescherming van de aanwezige en de te verwachten archeologische waarden (het bodemarchief) door het reguleren van bodemversturende activiteiten. Uit de Wamz vloeien verschillende bevoegdheden voort voor onder andere de gemeente. Eén van deze bevoegdheden is het stellen van voorwaarden bij reguliere bouwvergunningen, dat volgt uit artikel 40 Mw. Uit dit artikel volgt dat bij een bestemmingsplan in het belang van de archeologische monumentenzorg kan worden bepaald dat de aanvrager van een reguliere bouwvergunning als bedoeld in artikel 44, eerste lid van de Woningwet een rapport dient over te leggen waarin de archeologische waarde van het terrein dat blijkens de aanvraag zal worden verstoord naar het oordeel van burgemeester en wethouders in voldoende mate is vastgesteld.

De in de bijzondere regel van de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie' opgenomen voorwaarden kunnen blijkens artikel 40 lid 2 juncto artikel 39 lid 3 Mw aan een dergelijke bouwvergunning worden gesteld. Daarmee kan gesteld worden dat deze constructie juridisch juist is.

Via deze regeling is het bouwen niet expliciet verboden, maar kan direct worden gebouwd indien voldoende rekening is gehouden met de archeologische waarden.

Een bouwverbod in combinatie met een ontheffing is in de dubbelbestemming niet opgenomen, omdat het te ver gaat om alle in de basisbestemming geboden bouw mogelijkheden terug te nemen en deze vervolgens door middel van een vrijstelling/ontheffing, met daaraan gekoppeld alle procedurele aspecten, weer toe te voegen. Dit wordt een te zware procedure geacht. Essentieel is dat de voorwaarden die aan de bouwvergunning kunnen worden gesteld voldoende waarborgen bieden dat de aanwezige en de te verwachten archeologische waarden worden beschermd.

Wij kunnen ons vinden in het advies van de provincie om als criterium toe te voegen dat een advies van de Provinciaal Archeoloog wordt gevraagd alvorens vergunning wordt verleend. Dit wordt aan de regels toegevoegd.

Categorie 2 (strijd met richtinggevende / indicatieve uitspraken in het streekplan)

Ten behoeve van de bescherming van het beschermd dorpsgezicht is een dubbelbestemming in het plan opgenomen. In de toelichting wordt kort ingegaan op de cultuurhistorische waarden van het beschermd gezicht. De provincie adviseert in de omschrijving tevens te verwijzen naar de aanwijzing tot beschermd dorpsgezicht op grond van de monumentenwet en deze aanwijzing in een bijlage bij het bestemmingsplan op te nemen.

In de dubbelbestemming 'Waarde - Beschermd dorpsgezicht' is een nadere-eisen-stelsel opgenomen. De mogelijkheid om nadere eisen te stellen ten behoeve van het behoud van cultuurhistorische waarden ontbreekt hier echter. De provincie adviseert de bepaling aan te vullen.

De krachtens de Monumentenwet beschermde gebieden zijn niet apart aangeduid. Vanuit het belang van de burger en vanwege de samenhang met het naastliggende beschermingsregime door de (dubbel)bestemming "Waarde - Archeologie" is een aanduiding van het archeologische monument gewenst.

Reactie:

In de bestemming 'Waarde - Beschermd dorpsgezicht' en in de plantoelichting zal een verwijzing worden opgenomen naar de toelichting bij het aanwijzingsbesluit. Dit aanwijzingsbesluit wordt als bijlage bij het bestemmingsplan gevoegd.

Tevens zal in de dubbelbestemming 'Waarde - Beschermd dorpsgezicht' een bepaling worden opgenomen waarin nadere eisen kunnen worden gesteld ten behoeve van het behoud van cultuurhistorische waarden.

In het plangebied komt een aantal panden voor die zijn aangewezen als beschermd rijksmonument en die op basis van de Monumentenwet worden beschermd. Het bestemmingsplan hoeft dan ook geen beschermende regeling meer te treffen. Ten behoeve van de signaalwerking zullen de adressen van de beschermde monumenten opgenomen worden in de toelichting bij het bestemmingsplan.

Categorie 4; strijd met indirecte provinciale belangen

In artikel 20 van het plan is een regeling opgenomen ter bescherming van de cultuurhistorische waardevolle dijk. De provincie merkt op dat een criterium voor het afgeven van de vergunning ontbreekt. Geadviseerd wordt alleen aanlegvergunning te verlenen wanneer geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de cultuurhistorische waarden van de dijk.

Verder adviseert de provincie Fryslân de bouw van extra woningen op ongewenste locaties te voorkomen door alleen het bestaande aantal woningen per bouwvlak toe te staan.

Reactie:

Het criterium voor de vergunningverlening wordt toegevoegd aan de bestemming 'Waarde - Cultuurhistorisch waardevolle dijk'.

Op ongewenste plaatsen waar de bouwvlakken zo ruim zijn dat hierbinnen mogelijkheden bestaan voor het realiseren van extra woningen, is het maximaal aantal woningen vastgelegd.

Ad 2 VROM - inspectie

Na verwerking van onderstaande opmerkingen kan het plan worden aangemerkt als voldoende beschermd in de zin van artikel 36 van de monumentenwet 1988.

Voor het beschermde dorpsgezicht is een dubbelbestemming opgenomen die moet leiden tot handhaving van "de kwaliteit van zowel de openbare ruimte als de groenstructuur". De basis ligt, naast de beknopte beschrijving in paragraaf 5.3 van de plantoelichting, in de toelichting bij het aanwijzingsbesluit. De bestemming "beschermd dorpsgezicht" zou daarom tevens naar deze beschrijving, als bijlage toe te voegen aan het plan, moeten verwijzen. Het stellen van nadere eisen aan plaats en afmetingen van bebouwing (artikel 19.3) dient ook met het oog op de cultuurhistorische waarde van het beschermde dorpsgezicht mogelijk te zijn.

Gelet op de betekenis van open ruimten (en straatprofielen) binnen het dorpsgezicht is het gewenst om ook het planten van bomen c.a. (artikel 19.5.4.a) middels een aanlegvergunning te kunnen toetsen.

Binnen het plan bevindt zich een aantal beschermde monumenten. Het is gewenst deze beschermde monumenten op de kaart van een aanduiding te voorzien.

In de plantoelichting wordt verwezen op vergunningsvrij bouwen; het is relevant hierbij te wijzen op de uitzonderingspositie voor beschermde dorpsgezichten.

Reactie:

Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar de beantwoording van de reactie van de Provinsje Fryslân op dit punt. Aanvullend hierop zal de regeling worden aangepast conform de suggesties van de VROM - inspectie

Ad 10 Nederlandse Gasunie

Het voorontwerpplan is door de Gasunie getoetst aan het nieuwe externe veiligheidsbeleid van het ministerie van VROM, zoals dat naar verwachting in 2009 in werking zal treden middels de AMvB Buisleidingen.

Op grond van deze toetsing komt de Gasunie tot de conclusie dat het plangebied buiten de 1% letaliteitgrens van de leidingen van de Gasunie ligt. Daarmee staat vast dat de leidingen geen invloed hebben op de verdere planontwikkeling.

Reactie

De toetsing van de Gasunie zal worden opgenomen in de toelichting van het plan.

Ad 12 Regionale brandweer Leeuwarden

Brandweer Fryslân ziet geen noodzaak om bij dit bestemmingsplan opmerkingen te plaatsen. Dit omdat er geen risicovolle activiteiten, zoals bedoeld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen, de circulaire Risiconormering Vervoer Gevaarlijke Stoffen en de circulaire Zonering langs hogedruk aardgastransportleidingen, op het plangebied van invloed zijn.

Reactie:

Uit de reactie van de regionale brandweer blijkt dat er geen risicovolle activiteiten op het plangebied van invloed zijn. Het plan hoeft dan ook niet aangepast te worden

Ad 13 KPN Telecom BV

KPN verzoekt de gemeente om bij de nadere uitwerking van het plan rekening te houden met een aantal technische c.q. inrichtingsaspecten die daarbij aan de orde kunnen komen.

Reactie:

De gemeente neemt dit voor kennisgeving aan en zal hiermee rekening houden bij de uitwerking van het bestemmingsplan.

Ad 15 Wetterskip Fryslân

Wetterskip Fryslân heeft een wateradvies uitgevoerd inzake het bestemmingsplan "Achlum".

Het betreft een plan met een consoliderend karakter, buiten enkele perceelsgerichte ontwikkelingsmogelijkheden. Er zijn geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt die van invloed zijn op de waterhuishouding. Wetterskip Fryslân heeft derhalve geen op- of aanmerkingen op het plan

Reactie:

De gemeente zal het wateradvies verwerken in het bestemmingsplan.

8. 2. Inspraak

In het kader van de inspraak heeft het voorontwerp van het Bestemmingsplan "Achlum" met ingang van 23 oktober 2008 gedurende zes weken ter inzage gelegen, waarbij de mogelijkheid bestond voor een ieder om schriftelijk en/of mondeling op het plan te reageren. Van deze mogelijkheid is buiten de inzagetermijn (mondeling) gebruik gemaakt door:

- De heer Lageveen, De Jister 9 8806 KZ Achlum.

De inspraakreactie is te laat ingediend, maar het is wel wenselijk dat de reactie wordt behandeld. De reacties wordt hierna samengevat en voorzien van een gemeentelijke reactie.

De heer Lageveen

- De bestemming 'bedrijf' dient uitgebreid te worden met het perceel ten noorden van de Jister 9;
- De bestaande loodsen op het perceel De Jister 9 zijn hoger dan het voorontwerp bestemmingsplan toestaat;
- De bouwvlakken liggen om de bestaande loodsen. Uitbreiding van deze loodsen is op termijn gewenst;
- De mogelijkheid voor een bedrijfswoning moet open gehouden worden.

Reactie

Voor het betreffende bedrijventerrein is in 2005 een vrijstellingsprocedure gevoerd als bedoeld in artikel 19 lid 1 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Op de tekening behorende bij het vrijstellingsbesluit is het noordelijke deel van het perceel van De Jister 9 niet opgenomen. Dit deel maakt dan ook geen onderdeel uit van het bedrijventerrein. Verder is contractueel vastgelegd dat de kavelgrootte van de bedrijfskavel maximaal 3500 m² bedraagt. Het betreffende perceel heeft deze oppervlakte reeds bereikt. Verdere uitbreiding van het bedrijventerrein is dan ook niet gewenst.

Gezien de beperkte ruimte op het betreffende perceel is verdere uitbreiding van de bedrijfsgebouwen ook niet gewenst. Wij zien dan ook geen aanleiding de bouwvlakken te verruimen.

De minimale en maximale maatvoering van de bedrijfsgebouwen en de woningen is vastgelegd in de gesloten exploitatieovereenkomst tussen de gemeente en de ontwikkelaars. Hierin is vastgelegd dat de bedrijfsgebouwen in 1 laag met kap worden uitgevoerd, met een maximale nokhoogte van 9 meter. De bedrijfsgebouwen op het perceel De Jister 9 hebben een goothoogte van iets minder dan 6 meter en een nokhoogte van iets minder dan 9 meter. Gezien deze bestaande hoogte en de vastgelegde afspraken is aanpassing van de goothoogte tot 6 meter gewenst. Ook voor de overige percelen op het bedrijventerrein wordt deze hoogte aangepast.

De bestaande bedrijfswoningen op het bedrijventerrein zijn op de plankaart aangeduid. Voor de bedrijven zonder een bedrijfswoning is een binnenplanse ontheffingsmogelijkheid opgenomen. Op grond van deze ontheffingsmogelijkheid heeft het college de bevoegdheid om de woning alsnog toe te staan. De woning moet voldoen aan de gestelde voorwaarden.

9. RAADSVASTSTELLING

Het ontwerp-bestemmingsplan Achlum” heeft met ingang van 5 maart 2009 gedurende zes weken voor een ieder ter inzage gelegen. Tijdens deze periode is een ieder in de gelegenheid gesteld om zijn of haar zienswijze omtrent het plan kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Wel vindt er in het plangebied één ambtshalve wijziging plaats ten opzichte van het ontwerp-bestemmingsplan. Het betreft een vergroting van een bedrijfswoning aan de Hitzumerweg 7. Bij deze ontwikkeling wordt ook de goothoogte verlaagd.

Op 11 juni 2009 heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan “Achlum” vastgesteld met bovenstaande wijziging. Voor de raadsstukken wordt verwezen naar bijlage 3 bij deze toelichting.

===